

TEMA BROJA

SVEUČILIŠNO IZDAVAŠTVO

str. 6-9

50 GODINA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

MUZZA vikend znanosti

str. 10

Susret guvernera regije

str. 9

6. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2024./2025. održana 27. ožujka 2025.

Prijedlog dodjele sveučilišnih stipendija i potpora u akademskoj 2024./2025. godini studentima u redovitom statusu na sveučilišnim i stručnim studijima na sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na 4. sjednici u akademskoj 2024./2025. godini, održanoj 7. veljače 2025. godine je raspisao Natječaj za dodjelu studentskih stipendija i potpora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku godinu 2024./2025. redovitim studentima prijediplomskih, diplomskih, integriranih prijediplomskih i diplomskih studija te stručnih prijediplomskih i diplomskih studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Stipendije se dodjeljuju u ovim kategorijama:

● stipendije za izvrsnost (ukupno 38 stipendija):

● studentima viših godina studija dodjeljuje se **17 stipendija**

● studentima I. godine sveučilišnog prijediplomskog i stručnog prijediplomskog studija te I. godine sveučilišnog integriranog prijediplomskog i diplomskog studija dodjeljuje se **10 stipendija**

● studentima I. godine sveučilišnog diplomskog studija i I. godine stručnog diplomskog studija dodjeljuje se **1 stipendija**

● studentima upisanim u više godine prijediplomskog, diplomskog ili integriranog studija te studentima upisanim u I. godinu di-

plomskog studija na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku dodjeljuje se **10 stipendija**

● stipendije studentima aktivnim sportašima dodjeljuju se **4 stipendije**.

● stipendije studentima u stanju socijalne potrebe (ukupno 18 stipendija):

● studentima slabijeg socijalno-ekonomskog stanja dodjeljuje se **13 stipendija**.

● studentima s invaliditetom dodjeljuju se **3 stipendije**.

● studentima koji pripadaju potencijalno ranjivim skupinama dodjeljuju se **2 stipendije**.

Sveučilišno izdavaštvo

Povjerenstvo za izdavačku djelatnost razmatralo je prijedlog za izdavanje četiri sveučilišna udžbenika, jedne sveučilišne popularno-znanstvene monografije i jednog sveučilišnog priručnika te utvrdilo da su ispunjeni svi uvjeti prema Pravilniku o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Na prijedlog Povjerenstva, Senat je donio odluku o izdavanju suglasnosti za izdavanje:

● sveučilišnog udžbenika pod nazivom **"Akcijska istraživanja u odgoju i obrazovanju"**, autorica doc. dr. sc. Višnje Vekić-Klajić i pok. prof. dr. sc. Vesnice Mlinarević

● sveučilišnog udžbenika pod nazivom **"Likovna kultura i likovne tehnike"**, autora izv. prof. dr. art. Marka Šošića

● sveučilišnog udžbenika pod nazivom **"Rizični transfuzijskog liječenja"**, autorica prof. dr. sc. Sanje Balen i doc. dr. sc. Nataše Katalinić

● sveučilišne popularno-znanstvene monografije pod nazivom **"Suvremeno likovno-umjetničko djelo u 1. i 2. obrazovnom ciklusu"**, au-

torice izv. prof. dr. art. Jelene Kovačević.

● sveučilišnog priručnika pod nazivom **"Praktikum fizikalne kemije 1"**, autora izv. prof. dr. sc. Martine Medvidović-Kosanović i Dominika Gomana, asistenta.

Suorganizacija treće Europske GREEN konferencije, Vodice 10. do 13. lipnja 2025. godine

Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prihvaćena je suorganizacija **3. Europske GREEN konferencije**, koja će se održati od 10. do 13. lipnja 2025. godine u Vodicama. Ovu Konferenciju organiziraju Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek i Međuna-

rodna udruga znanstvenika i stručnjaka za okoliš (IAESP) uz potporu partnerskih institucija. 3. Europska GREEN konferencija se održava u cilju razmjene znanja i povezivanja znanstvenika i stručnjaka, te nužnosti primjene višedisciplinarnog pristupa u zaštiti okoliša i prirode, iznalaženja rješenja za ublažavanje posljedica klimatske krize, ostvarenja UN-ovih ciljeva održivog razvoja (SDG) i ciljeva Europskog Zelenog plana.

Razrješenje i imenovanje člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Na prijedlog Rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donio je Odluku o razrješenju i imenovanju člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Izv. prof. dr. sc. Ivan Kelić, izvanredni profesor i prodekan Ekonomskog fakulteta u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, imenovan Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 27. lipnja 2023. godine, razrješava se dužnosti člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na osobni zahtjev.

Prof. dr. sc. Josipa Forjan, redovita profesorica Ekonomskog fakulteta u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, imenuje se za člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Imenovana članica Vijeća Doktorske škole nastavlja mandat prethodnog člana Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

TRI GODINE IZVRSNOSTI: FTRR POŽEGA PROSLAVIO OBLJETNICU UZ SVEČANOSTI, NAGRADE I PRIZNANJA

Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi svečanom je sjednicom Fakultetskog vijeća proslavio svoju treću obljetnicu rada. Uz osvrt na brojne ostvarene projekte, priznanja i strateški razvoj, svečanost je obilježilo i uručenje priznanja istaknutim studentima, djelatnicima te posebnim zaslužnicima iz zajednice. Uvodnu ri-

ječ održao je dekan prof. dr. sc. Borislav Miličević, koji je zahvalio svim članovima akademске zajednice na postignutim rezultatima i izrazio ponos zbog uspješno provedene akreditacije već nakon dvije godine postojanja. Posebno je istaknuo doprinos prodekanice za kvalitetu i nastavu, Verice Budimir, u osiguravanju visoke razi-

ne standarda i studentske orijentacije. Prodekan doc. dr. sc. Berislav Andrić predstavio je brojne projekte, među kojima se ističe energetska obnova zgrade Fakulteta vrijedna milijun eura, kao i razvoj digitalne platforme "eVisitBB". Osvrnuo se i na aktivnosti Alumni udruge, Advent u studentskom domu, te-

rensku nastavu te humanitarne i karijerne događaje. U okviru svečanosti, dodijeljena su priznanja studentima i zaposlenicima za iznimna postignuća, dok je posebno priznanje uručeno Bruni Horvatu, predsjedniku Udruge Alumni FTRR, za izuzetan i nesebičan doprinos povezivanju diplomiranih studenata te promicanju vrijedno-

sti Fakulteta. Njegov angažman i predanost prepoznati su kao ključni u jačanju zajedništva i razvoju prepoznatljivosti Fakulteta na regionalnoj i nacionalnoj razini. Prodekan za znanost doc. dr. sc. Marko Šostar predstavio je izvješće o znanstvenoj produktivnosti, ističući 37 znanstvenih radova, 1144 citata te rastuću međunarodnu

suradnju kroz Erasmus mobilnosti, konferencije i nove bilateralne sporazume. Obilježavanje godišnjice zaokruženo je sportskim susretima na tere-nima i u dvorani Fakulteta, uz sudjelovanje domaćih i gostujućih ekipa, čime je dodatno naglašena uloga zajedništva, timskog duha i suradnje u akademskom okruženju.

Globalni izazovi 21. stoljeća: znanstvena zajednica u službi održive budućnosti

Maja BRUST NEMET,
Ivan MIŠKULIN, Ivan KELIĆ

U vremenu brzih promjena, tehnoloških inovacija i rastućih globalnih izazova, znanost i stručna zajednica preuzimaju ključnu ulogu u oblikovanju održive budućnosti. Klimatske promjene, digitalna transformacija, ekonomske nestabilnosti, zdravstvene krize i etička pitanja umjetne inteligencije samo su neki od aspekata koji zahtijevaju interdisciplinarni dijalog i suradnju. Upravo s tim ciljem **Rotary klub Osijek Academia** organizirao je **Međunarodnu znanstveno-stručnu konferenciju "Globalni izazovi 21. stoljeća" 14. ožujka 2025.** na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Ta konferencija predstavlja platformu za razmjenu ideja i rješenja između znanstvenika, akademika, stručnjaka i lidera iz različitih područja. Suorganizatori događaja uključuju **Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku**, Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi, Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek, Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek, Fakultet elektrotehnike,

računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici Sveučilišta u Novom Sadu (Srbija) i Iustinianus Primus Pravi fakultet Sveučilišta Sv. Cirila i Metoda u Skopju (Sjeverna Makedonija) čime se potvrđuje njezin međunarodni karakter. Interdisciplinarni pristup omogućuje sveobuhvatnu analizu ključnih tema koje oblikuju današnji svijet. S ponosom možemo istaknuti da je na Konferenciji aktivno sudjelovalo **150 suautora s 59 sažetaka usmenim izlaganjima ili posterima** iz Republike Hrvatske i inozemstva te da je objavljena Knjiga sažetaka kojoj možete pristupiti na službenoj mrežnoj stranici Rotary kluba Osijek Academia.

Humanitarna dimenzija: umjetnost kao podrška obrazovanju

Osim akademskog i stručnog dijaloga, konferencija je imala i humanitaran karakter. Organizatori su prepoznali važnost ulaganja u mlade i njihov razvoj pa se u sklopu događaja održala i aukcija umjetničkih djela "Studenti za studente" pri čemu su sva prikupljena sredstva usmje-

rena studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa. Na Konferenciji su sudjelovali **pozvani predavači: prof. dr. sc. Darko Tipurić s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s predavanjem "Snaga strateškog liderstva: oblikovanje budućnosti organizacija", prof. dr. sc. Nihada Delibegović Džanić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Tuzli s predavanjem "Izazovi i prilike za društvene i humanističke znanosti u digitalnoj eri transformacije sveučilišta", prof. dr. sc. Marija Jevtić s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Novom Sadu s predavanjem "Klimatske promjene - klimatski izazov" i izv. prof. dr. sc. Martina Šrager Gajdošić s Odjel za kemiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s predavanjem "Sigurnost hrane i nutritivna kvaliteta: ključni globalni izazovi".**

Kako bismo oblikovali bolju budućnost, potrebno je zajedništvo svih segmenata društva. **Rotary klub Osijek Academia** i njegovi partneri nastoje inspirirati, povezati i potaknuti dijalog koji će iznjedrati konkretne ideje i rješenja za izazove pred nama.

INICIJATIVA „QUALITY RIGHTS”: Prekretnica u skrbi o mentalnom zdravlju

Ivan MIŠKULIN

Od 19. do 21. ožujka 2025. godine Osijek je bio domaćin prestižnog međunarodnog edukacijskog programa **Quality Rights** što predstavlja napredak u skrbi o mentalnom zdravlju u Hrvatskoj. Taj je događaj organizirala Svjetska zdravstvena organizacija u suradnji s Medicinskim fakultetom Osijek i Kliničkim bolničkim centrom Osijek, a pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije.

U pitanju je važan trenutak jer prvi put Svjetska zdravstvena organizacija dovodi tu ključnu edukaciju u Osijek. Događaj je okupio 50 stručnjaka iz različitih sektora uključujući zdravstvo, visoko obrazovanje, socijalne usluge i nevladine organizacije, a uz Medicinski fakultet Osijek sudjelovali su i Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek, Pravni fakultet Osijek te Filozofski fakultet u Osijeku.

Ciljevi programa bili su trostruki:

1. poboljšati razumijevanje ljudskih prava u okruženju mentalnog zdravlja
2. opremiti pružatelje usluga praktičnim alatima za

stvaranje inkluzivnih okruženja

3. osnažiti pojedince s problemima mentalnog zdravlja da aktivno sudjeluju u odlukama koje utječu na njihove živote.

Na događaju su sudjelovali istaknuti edukatori iz nekoliko europskih zemalja uključujući Dansku, Španjolsku, Francusku, Gruziju, Italiju i Hrvatsku. Ta međunarodna suradnja donijela je raznolike perspektive i stručnost u rasprave, obogaćujući iskustvo učenja za sve sudionike.

Inicijativa "Quality Rights" predstavlja ključan korak u usklađivanju hrvatskog sustava mentalnog zdravlja s međunarodnim standardima ljudskih prava, posebice s UN-ovom Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom. Cilj je potaknuti dugoročnu promjenu u pristupu mentalnom zdravlju krećući se prema modelu skrbi koji je više usmjeren na osobu i temeljen na pravima.

Posebno priznanje dano je trenerima, edukatorima i fasilitatorima, uključujući dr. sc. Carmen Valle-Trabadelo, Olgu Kalinu, Simona Vasseur Baclea, dr. sc. Giulija Castelpietru, Melitu Murko, prof. dr. sc. Danijelu Štimac Grbić, Marinu

Vidović i prof. dr. sc. Slađanu Štrkalj Ivezić, ali i Ured Svjetske zdravstvene organizacije u Hrvatskoj i njegovu voditeljicu dr. sc. Ivu Pejnović Frenelić. Medicinski fakultet Osijek zastupao je izv. prof. dr. sc. Ivan Miškulin s Katedre za javno zdravstvo koji je sudjelovao i u organizaciji, i u provedbi iznimno uspješnog programa.

Inicijativa Quality Rights Svjetske zdravstvene organizacije ima za cilj poboljšati kvalitetu skrbi u mentalnom zdravlju i srodnim uslugama te promicati prava osoba s psihosocijalnim, intelektualnim i kognitivnim teškoćama. Inicijativa pokriva teme kao što su briga o vlastitom mentalnom zdravlju, podrška drugima, borba protiv stigme i diskriminacije te promicanje pristupa usmjerenog na osobu i oporavak temeljen na pravima.

Program Quality Rights predstavlja paradigmatički pomak u skrbi o mentalnom zdravlju naglašavajući autonomiju, sudjelovanje i ljudska prava. Nastoji ujediniti i osnažiti ljude da poboljšaju kvalitetu skrbi u mentalnom zdravlju i srodnim uslugama promičući pristup usmjeren na oporavak koji poštuje prava i dostojanstvo svih pojedinaca.

Održan 1. Simpozij o raku debelog crijeva u Osijeku

U subotu 22. ožujka 2025. godine na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek održan je izvrsno posjećen 1. Simpozij s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom "Rak debelog crijeva" voditelja prof. dr. sc. Roberta Smolića, direktora Medicinskog centra Mursa, i prof. dr. sc. Aleksandra Včeva, dekana Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek. Simpozij su organizirali Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Medicinski centar Mursa, u suorganizaciji s Hrvatskim društvom za preciznu (personaliziranu) medicinu Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatskim gastroenterološkim društvom, Hrvatskim liječničkim zborom - Podružnicom Osijek te Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije.

Prof. dr. sc. Vlado Guberac, rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, otvo-

rio je simpozij te pritom istaknuo važnost takvih skupova u podizanju svijesti o javnozdravstvenim problemima i unaprjeđenju zdravstvene skrbi. Glavna je tema simpozija bila podizanje svijesti o važnosti pravodobne dijagnostike i terapije raka debelog crijeva. Stručnjaci su istaknuli da su brojke oboljelih i dalje visoke, dok je odaziv na redovite preglede i preventivne mjere poražavajući.

Višedisciplinarni pristup i nužnost preventivnih pregleda

Plenarna rasprava za okruglim stolom u kojoj su sudjelovali: izv. prof. dr. sc. Senka Samarčić, prof. dr. sc. Robert Smolić, doc. dr. sc. Josip Samarčić, prof. dr. sc. Branko Dmitrović, doc. dr. sc. Josipa Flam, doc. dr. sc. Tajana Turk i prof. dr. sc. Ervin Alibegović na temu višedisciplinarnog pristupa pacijentima s rakom debelog crijeva bila je iznimno zanimljiva i korisna. Eminentni stručnjaci

s dugogodišnjim iskustvom u probiru, dijagnostici i terapiji oboljelih od raka debelog crijeva iznijeli su svoja stajališta i preporuke.

Gastroenterolog prof. dr. sc. Robert Smolić upozorio je na problem kasnog otkrivanja bolesti što značajno povećava smrtnost. "Ljudi se i dalje teško odlučuju na kolonoskopiju, no to je pretraga koja kratko traje, a može spasiti život", istaknuo je Smolić.

Prodekan za nastavu i studente Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, prof. dr. sc. Branko Dmitrović složio se s iznesenim tvrdnjama i dodao da statistika pokazuje da na jedan rano otkriveni stadij raka dolazi jedan pacijent s uznapredovalim oblikom bolesti.

Translacijska medicina - novosti u dijagnostici, terapiji i skrbi pacijenata s rakom debelog crijeva

Drugi dio simpozija bio je posvećen translacijskoj medicini, s fokusom na novosti u dijagno-

stici, terapiji i skrbi pacijenata s rakom debelog crijeva, koji je otvorila prodekanica za znanost i poslijediplomsku studije, prof. dr. sc. Martina Smolić te pritom istaknula važnost kontinuiranog razvoja i primjene novih metoda u dijagnostici i liječenju te bolesti.

Zaključci i smjernice za budućnost

Simpozij je završio donošenjem preporuka o važnosti preventivnih pregleda i standardizaciji dijagnostičkih i terapijskih postupaka u svim medicinskim centrima. Stručnjaci su istaknuli da su redoviti pregledi i rani probir ključni za smanjenje smrtnosti od raka debelog crijeva.

Ožujak je mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva, a organizatori i brojni sudionici izrazili su nadu da će ovaj simpozij postati tradicionalno okupljanje stručnjaka i medicinskih djelatnika u cilju poboljšanja zdravstvene skrbi i povećanja svijesti o toj ozbiljnoj bolesti.

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU Predstavljamo projekte Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, Filozofskog fakulteta i Pravnog fakulteta, sastavnica Sveučilišta u Osijeku

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) i interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnoga glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.", projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: "Istraživački projekti", "Us-

postavni istraživački projekti", projekti u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+ 2014. - 2020., najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo projekte Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, Filozofskog fakulteta i Pravnog fakulteta, sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Fakultet agrobiotehničkih znanosti sudjeluje u provedbi projekta "LIFE RESTORE FOR MDD" - Zaštita i obnova poplavnih šumskih staništa uz rijeke Muru, Dravu i Dunav čiji je koordinator prof. dr. sc. Siniša Ozimec. Projekt je zajednička inicijativa Austrije, Slovenije, Hrvatske, Mađarske i Srbije usmjerena obnovi i očuvanju poplavnih šuma u UNESCO-ovu Prekograničnom rezervatu biosfere "Mura-Drava-Dunav" (proglašenog 15. rujna 2021.), područja poznatijega kao "Europska Amazona". Na Filozofskom fakultetu provodi se projekt "Nasilje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi", a voditeljica je dr. sc. Jelena Pataki Šumiga, asistentica Odsjeka za engleski jezik i književnost.

Cilj je projekta pristupiti fenomenu nasilja u najširem smislu riječi - psihološkog, verbalnog, seksualnog i tjelesnoga iz različitih perspektiva, kako bi se utvrdili razlozi učestalosti i popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturnih prikaza te njihov smisao za suvremenoga čitatelja, gledatelja i sl. Filozofski će se fakultet kroz navedeni projekt afirmirati kao znanstveno-obrazovna ustanova koja pomno prati i proučava trendove u popularnoj kulturi i društvu te im pristupa iz znanstveno utemeljene perspektive i tako razvija recentan, društveno relevantan i kvalitetan obrazovni sadržaj za svoje (buduće) studente.

Pravni fakultet sudjeluje u provedbi projekta "Europska unija i rodna ravnopravnost (EUGEquality)", a voditeljica je prof. dr. sc. Anita Blagojević. Projekt je odobri-la i financira Europska unija putem Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (European Education and Culture Executive Agency, EACEA) u sklopu Erasmus+ programa, a temelji se na problematici rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji koja je u mnogim državama članicama, pa tako i u Republici Hrvatskoj, marginalizirana, ali je u društvu itekako prisutna o čemu svjedoče brojni statistički i drugi pokazatelji.

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

PROJEKT „LIFE RESTORE FOR MDD” - Zaštita i obnova poplavnih šumskih staništa uz rijeke Muru, Dravu i Dunav

Siniša OZIMEC

Podatci o projektu:

- Trajanje projekta: 1. listopada 2023. - 30. rujna 2028.
- vrijednost projekta: 20,024.000,14 EUR - EU sufinanciranje 13,416.808,10 EUR (67 %)
- izvor financiranja: Europska unija, LIFE program
- koordinator projekta: prof. dr. sc. Siniša Ozimec
- suradnici na projektu: Karolina Tucak, prof. dr. sc. Tihomir Florijančić, prof. dr. sc. Edita Štefanić, Denis Deže, mag. nat. prot. et amb.
- mrežna stranica projekta: <https://www.amazon-of-europe.com/>
- Projekt "LIFE RESTORE FOR MDD" (LIFE-2022-SAP-NAT-NATURE, 101113557) zajednička je inicijativa Austrije, Slovenije, Hrvatske, Mađarske i Srbije usmjerena obnovi i očuvanju poplavnih šuma u UNESCO-ovu Prekograničnom rezervatu biosfere "Mura-Drava-Dunav" (proglašenog 15. rujna 2021.), područja poznatijeg kao "Europska Amazona". Projekt provodi 17 partnera iz svih pet država i bitno doprinosi ostvarenju ciljeva iz Europskog zelenog plana, Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. godine i Uredbe (EU) 2024/1991 o obnovi prirode. Zahvati obnove planirani su na 29 lokacija uzduž triju rijeka, unutar 17 područja ekološke mreže Natura 2000.

Ciljevi su projekta:

- obnova i poboljšanje stanja očuvanosti 2.472 ha

stanišnih tipova poplavnih šuma

- obnova riječne morfologije, proširenje riječnih korita, ponovno povezivanje 54,2 km odsječenih riječnih rukavaca i obnova stajališta
- mobilizacija 966 000 m³ sedimenta iz vodnih tijela i stvaranje novih riječnih sprudova
- uklanjanje invazivnih stranih biljnih vrsta
- međunarodna suradnja, edukacija, osvješćivanje javnosti i regionalno umrežavanje.

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek uključen je u aktivnosti monitoringa bioraznolikosti divlje faune, flore, staništa i invazivnih stranih biljnih vrsta u projektnom području uz bjelobrdsku staru Dravu, ostatak nekadašnjeg meandra rijeke Drave. Zahvati obnove planirano je obnoviti 65 ha tog vodnog tijela, poboljšati hidrološku povezanost i postići dobre ekološke uvjete 193 ha poplavnih šuma, prioritarnog ciljnog stanišnog tipa 91E0*. Biotički monitoring započeo je u ožujku 2024. godine. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, uz partnere - Udruhu za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek i Hrvatske vode, bio je domaćin 3. sastanka konzorcija projektnih partnera održanog od 30. rujna do 3. listopada 2024. godine u Osijeku.

Sufinancirala Europska unija. Stajališta i mišljenja izražena u ovom članku isključiva su odgovornost autora i ne odražavaju stavove Europske unije ili agencije CINEA. Ni Europska unija kao ni programsko tijelo koje financira ovaj projekt ne mogu biti odgovorni za ovdje iznesena stajališta.

FILOZOFSKI FAKULTET U OSIJEKU

Nasilje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi

Jelena PATAKI ŠUMIGA

- Nositelj projekta: Filozofski fakultet u Osijeku
- Voditeljica projekta: **dr. sc. Jelena Pataki Šumiga**, asistentica na Odsjeku za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta
- Suradnici na projektu: izv. prof. dr. sc. Ljubica Matek i naslovni asistenti Valentin Markasović i Zvonimir Prtenjača te vanjski članovi iz **Ujedinjenog Kraljevstva**, prof. dr. sc. Kamilla Elliott sa Sveučilišta u Lancasteru i izv. prof. dr. sc. Matthew Leggatt sa Sveučilišta u Winchesteru
- Vrijednost projekta: 2.250,00 eura
- Razdoblje trajanja provedbe projekta: od **1. rujna 2024. do 30. rujna 2025.**
- Izvor financiranja: Filozofski fakultet u Osijeku

Potaknut nasiljem u svim sferama stvarnog života, medijima i fikcionalnim sadržajima koji se nude modernim pojedincima, projekt je svojevrsni nastavak voditeljičine doktorske disertacije (Zlo) uporaba tijela u suvremenom anglofonom distopijskom romanu, obranjene 6. veljače 2024., u kojoj je istraživala eksplicitne i skrivene oblike nasilja kakve trpe suvremeni pojedinci u književnim tekstovima, a sada svoje područje

je istraživanja širi na druge medije poput filmova, serija, glazbe i videoigara. Suvremena popularna kultura često vrvi prikazima nasilja te zastrašujućim događajima i prizorima ili, u slučaju videoigara, potiče igrače na sudjelovanje u nasilnim radnjama. Stoga je **cilj projekta Nasilje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi** istražiti razne oblike nasilja – psihološko, verbalno, seksualno tjelesno i dr. – iz raznih perspektiva kako bi se pokušali utvrditi razlozi popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturalnih prikaza te njihov smisao za suvremenu publiku.

U suvremenoj popularnoj kulturi vidljiv je utjecaj digitalne kulture i medija te sve raširenijih medijskih platformi, poput Netflixa, koje nude nasilne sadržaje. Zamjetan je odnos suvremenih književnih, filmskih i drugih ostvaraja te kanona, poput planetarno popularne adaptacije Igre prijestolja i horor književnosti Mikea Flanagana Pad kuće Usher, Prokletstvo kuće Hill i Prokletstvo imanja Bly. Zamjetan je i utjecaj društvenih medija poput TikToka, odnosno BookToka, na izbor materijala koji će se adaptirati u seriju ili film, a primjetan je i porast zanimanja za filmove i serije izvan europskog i zapadnjačkog kulturnog kruga, poput korejskih serija, među

kojima je neizostavna Squid Game. Upravo ta distopijska serija svjedoči globalnoj popularnosti žanra distopije, vidljivog u filmovima (Blade Runner 2, Igre gladi), serijama (Crno zrcalo, Sluškinjina priča, Moć) i videoigrama (Fallout, BioShock, Detroit: Become Human, The Last of Us) te sveprisutnosti nasilja u popularnoj kulturi i adaptacijama bez obzira na žanr. Primjerice, film Nestala (2014.) po istoimenom romanu Gillian Flynn koji je iznjedrio

brojne knjiške naslove domestic noira i njihove adaptacije, zatim suvremena adaptacija klasika poput Na Zapadu ništa novo (2022.) i serija Gospoda (2024.) u režiji Guya Ritchieja nakon istoimenog filma iz 2019. te mnogi drugi primjeri. Sve navedeno upućuje na pravi boom popularnih adaptacija i nasilnog sadržaja u suvremenoj kulturi i potrebu za njihovim detaljnim istraživanjem. U tu će se svrhu, u sklopu projekta, **5. i 6. lipnja 2025.,**

na Filozofskom fakultetu održati **znanstveni skup na engleskom jeziku Mediating Violence: Contemporary Adaptations and Popular Culture**, na kojem će sudjelovati domaći i inozemni stručnjaci u području adaptacija, popularne kulture i nasilja, ali i doktorandi poslijediplomskog studija Književnost i kulturni identitet Filozofskog fakulteta. Znanstveni radovi proizašli iz projekta objavit će se u zborniku nakon skupa.

U znanstvenom smislu projekt će unaprijediti znanja i praksu sudionika jer rade na kolegijima koji se uvelike temelje na suvremenoj popularnoj kulturi, adaptacijama i nasilju, a doktorandi će u praksi primijeniti naučene istraživačke vještine te ih poboljšati. Članovi projektnog tima s Filozofskog fakulteta dobit će mogućnost za razvoj stručnih vještina i znanja o navedenim temama zahvaljujući stručnjacima s britanskih sveučilišta, a vanjski članovi dobit će platformu za diseminaciju stručnih znanja i iskustava s članovima projekta i sudionicima na znanstvenom skupu. S obzirom na to, projekt će na lokalnoj razini pridonijeti **vidljivosti Filozofskog fakulteta i njegovoj poželjnosti za buduće studente kao kvalitetno odredište za međunarodne stručnjake**, a na nacionalnoj i međunarodnoj razini **potvrditi će razvoj hrvatskih sveučilišta kao prostora za međunarodnu suradnju**. Nadasve, Filozofski će se fakultet kroz navedeni projekt afirmirati kao znanstveno-obrazovna ustanova koja pomno prati i proučava trendove u popularnoj kulturi i društvu te im pristupa iz znanstveno utemeljene perspektive i tako razvija recenatan, društveno relevantan i kvalitetan obrazovni sadržaj za svoje (buduće) studente.

PRAVNI FAKULTET OSIJEK

„Europska unija i rodna ravnopravnost (EUGEquality)”

Anita BLAGOJEVIĆ

Jean Monnet modul “Europska unija i rodna ravnopravnost (EUGEquality)” osmišljen je i pokrenut kao odgovor na nedostatan opće znanje o pravu Europske unije u Republici Hrvatskoj te nedovoljno poznavanje temeljnih vrijednosti, prava i načela na kojima se Europska unija temelji. Naglasak projekta, na što upućuje i njegov naziv, stavljen je na problematiku rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji koja je u mnogim državama članicama, pa tako i u Republici Hrvatskoj, marginalizirana i o kojoj se nerijetko nerado javno progovara, ali je u društvu itekako prisutna o čemu svjedoče brojni statistički i drugi pokazatelji koji godinama potvrđuju da je Republika Hrvatska po pitanju ostvarivanja rodne ravnopravnosti pri sa-

mom dnu Europske unije i to uz vrlo zabrinjavajuće negativne trendove. Provedbom različitih i brojnih obrazovnih aktivnosti te pravno usmjerenog istraživanja nastoji se odgovoriti na izazove povezane s izgradnjom inkluzivnog i rodno ravnopravnog europskog društva te doprinijeti uključenosti i otvorenosti mladih kao i podizanju svijesti mladih i šire javnosti o razumijevanju konteksta Europske unije, posebice u pogledu njezinih zajedničkih vrijednosti, s naglaskom na rodnu ravnopravnost. Pod motom “Novi poticaj prema rodnoj ravnopravnosti u EU” Jean Monnet modul “Europska unija i rodna ravnopravnost” usmjeren je na ostvarivanje sljedećih ciljeva: 1. promicanje i produživanje studija Europske unije kao alata za izgradnju uključivog europskog društva usmjerenog na rodnu

ravnopravnost, 2. razvijanje interdisciplinarnih suradnje između studenata prava, upravnog prava i socijalnog rada, 3. podizanje svijesti mladih ljudi, ali i svekolike javnosti, u pogledu razumijevanja kreiranja politika Europske unije i njezinih temeljnih vrijednosti te 4. poticanje dijaloga između akademskog svijeta i društva približavajući Europsku uniju javnosti. **Trogodišnji projekt ukupne vrijednosti 22,500.00 eura** odobрила je i u iznosu od sedamdeset pet posto sufinancira Europska unija putem Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA) u sklopu programa Erasmus+, a **izvođenje je započelo 6. prosinca 2023. godine** svečanošću otvaranja projekta održanoj na Pravnom fakultetu u Osijeku kao nositelju i ključnom partneru istraživača na projektu. O prepoznatoj važnosti projekta za Republiku Hrvatsku

i lokalnu zajednicu svjedoči i sudjelovanje pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, gđe. Višnje Ljubičić te predstavnice Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Osijeka, gđe. Željke Fuderer Levak na otvaranju projekta. U sadržajnom smislu projekt obuhvaća nastavne aktivnosti, radionice kao i međunarodnu znanstvenu konferenciju u posljednjoj godini provođenja projekta na kojoj će biti predstavljeni rezultati projekta i koja će okupiti brojne stručnjake iz područja zaštite ljudskih prava i drugih srodnih područja koji budu prepoznali važnost ostvarivanja rodne ravnopravnosti u društvu i voljni joj doprinijeti kvalitetnom i argumentiranom znanstvenom raspravom. U sklopu nastavnih aktivnosti koje se održavaju u ljetnom semestru svake godine provođenja projekta studenti različitih studijskih pro-

grama (sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Pravo, stručni prijediplomski studij Upravni studij i sveučilišni prijediplomski studij Socijalni rad) u okviru nekoliko postojećih kolegija Pravnog fakulteta u Osijeku dobivaju priliku proširiti svoja predznanja i raspravljati o Europskoj uniji i o rodnoj ravnopravnosti, a na kraju semestra i ocijeniti rezultate tih aktivnosti ne samo anonimnim putem već i u obliku teksta objavljenog u lokalnim medijima u čijoj izradi sudjeluju svi studenti. Primjerice, rezultate i svoje zadovoljstvo prošlogodišnjim nastavnim aktivnostima studenti su predstavili u članku u Glasu Slavonije. Studenti, ali i zainteresirana javnost, također sudjeluju na trima radionicama koje se održavaju u zimskom semestru svake projektne godine s temama: baza podataka i informacija o rodnoj ravno-

pravnosti u Europskoj uniji, pravo na pobačaj u Europskoj uniji te rodna ravnopravnost u razdobljima kriza. Nastavne projektne aktivnosti i radionice održavaju i vode **članovi projektnog tima: prof. dr. sc. Anita Blagojević s Katedre ustavnog i europskog prava Pravnog fakulteta u Osijeku kao voditeljica projekta te prof. dr. sc. Ivana Tucak i Ivica Pavić kao istraživači na projektu, također s Pravnog fakulteta u Osijeku**. Konačno, projektom se želi privući pozornost i uspostaviti suradnju i sa zainteresiranim članovima akademske zajednice i političkim akterima iz susjednih zemalja koje su u procesu pretpripravnih pregovora s EU-om i kojima će znanja iz područja europskog prava i temeljnih vrijednosti i načela EU-a, uključujući rodnu ravnopravnost, biti iznimno važna.

TEMA BROJA

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI U OSIJEKU

Izdavačka djelatnost Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti

Nina MANCE

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek ponosi se bogatom tradicijom svoje izdavačke djelatnosti iz društvenih, humanističkih i prirodnih znanosti te mu se pridaje posebna pozornost, a regulirano je pravilnikom i drugim aktima te je usklađeno s izdavačkim standardima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Povjerenstvo za izdavačku djelatnost Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek čini stalno tijelo Fakulteta, a u ovome mandatnom razdoblju čine ga izv. prof. dr. sc. Nina Mance kao predsjednica Povjerenstva te izv. prof. dr. sc. Snježana Dubovicki i izv. prof. dr. sc. Valentina Majdenić kao članice. Suradnici su Povjerenstva Iva Brajnović, univ. mag. oec. Izdavački program FOOZOS-a obuhvaća više od stotinu publikacija, među ostalim izdavanje udžbenika, znanstvenih knjiga, zbornika radova domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova, monografskih djela, a i serijskih publikacija poput znanstvenih časopisa. Fakultet publikacije izdaje samostalno ili u suradnji s drugim institucijama u zemlji i inozemstvu. Tijekom godina Fakultet je bio posvećen unapređenju znanja i doprinosu svim svojim područjima intenzivnim istraživanjem i znanstvenim radom: organizacijom i suradnjom brojnih međunarodnih znanstvenih i stručnih konferencija, što je rezultiralo monografijama i zbornicima radova objavljenima u suizdavaštvu s istaknutim izdavačkim kućama poput Elementa i Vernon Pressa, uglednim sveučilištima poput Sveučilišta Adama Mickiewicza u Poznaniu i Wakayama University u Japanu, Gradom Osijekom, Uredom pravobraniteljice za djecu i drugo. Te publikacije poboljšavaju akademsku reputaciju Fakulteta, ali pridonose i širem znanstvenom krugu. Mnogi naši profesori surađuju sa studentima i kolegama s drugih institucija potičući tako interdisciplinarno istraživanje. Među bogatom je tradicijom

primjerice izdavanje zbornika skupova Dijete i jezik danas, Matematika i dijete, Obrazovanje za interkulturalizam te Didaktički izazovi. U novije se vrijeme izdaju i zbornici radova s Međunarodne znanstveno-stručne konferencije KOMPAS - Kompetentni sustavi u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te zbornici radova s konferencije Online Scientific Conference ICT in Life. Obje se konferencije održavaju svake druge godine. Jednako tako, od 2024. godine Fakultet je suizdavač i šokačke riči, zbornika sa Znanstvenog skupa Slavonki dijalekt. Zbornici su skupova osim u tiskanom inačici dostupni i na mrežnoj stranici Fakulteta te u punom tekstu u relevantnim bazama podataka. U novije se vrijeme fakultetska izdanja pohranjuju i u institucijski repozitorij. Naslovi u izdanju Fakulteta dio su obvezne i izborne literature na studijima prijediplomske i diplomske te poslijediplomske razine koji se izvode na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti, ali i na drugim srodnim institucijama. Publikacije nastale kao rezultat istraživanja koja se na Fakultetu provode donose nove spoznaje u području digitalne sigurnosti, kineziološke rekreacije, rehabilitacijskih znanosti, jezične i kulturne baštine, kreativnosti, načina podučavanja na svim razinama obrazovanja, dodatno učvršćujući Fakultet kao vođu mišljenja u interdisciplinarnim područjima. Fakultet je izdavač i već spomenutih znanstvenih časopisa: Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, iz područja odgojnih znanosti, i Pannoniana, časopis iz područja humanističkih znanosti. Časopis Život i škola jedan je od najstarijih recenziranih hrvatskih časopisa u području pedagoške teorije i prakse, a započeo je izlaziti 1952. godine. U početku je imao regionalnu orijentaciju koju je s vremenom nadmašio postavši jedan od vodećih pedagoških časopisa u Republici Hrvatskoj. Život i škola međunarodni je znanstveno-stručni časopis namijenjen znanstvenicima iz polja pedagogije te bliskih znanosti i disciplina te ima međunarodno uredništvo. Jedan je od glavnih ciljeva časopisa problematiziranje i istraživanje

teorije i prakse odgoja i obrazovanja, a radovi se objavljuju na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. Časopis Pannoniana znanstvena je serijska publikacija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku. Časopis objavljuje radove koji doprinose spoznajama iz humanističkih znanosti, ali i one koji imaju interdisciplinarni i multidisciplinarni karakter. Radovi objavljeni u časopisu tematski su usmjereni na prostor nekadašnje Panonije te potiču međusoban dijalog stručnjaka u humanističkim znanostima. Svi se radovi objavljuju na engleskom jeziku. Prepoznajući važnost dostupnosti u znanstvenoj komunikaciji, časopisi su, jednako kao i velik broj monografskih publikacija, u otvorenome pristupu, što uvelike pridonosi kvaliteti znanstvenoga izdavaštva. Organizirana je razmjena fakultetskih časopisa s trideset institucija u zemlji i inozemstvu, čime se znanstveno-nastavnom osoblju pruža uvid u relevantna istraživanja. Fakultet neprekidno potiče i daje potporu studentima za istraživački i umjetnički rad te je do sada objavljeno nekoliko publikacija kojima su uz nastavnike autori i studenti, a objavljene su i zbirke pjesama i kratkih priča studenata te slikovnice nastale kao rezultat studentskih istraživanja. Foo2rama: Časopis za odgojne i obrazovne znanosti studentski je časopis čiji je cilj podijeliti i približiti aktualne pedagoške teme. Objavljuje radove o projektima i aktivnostima u školama, zanimljivim radionicama te autorske radove u novostima u pedagogiji, utjecaju medija na učenike, pedagogiji revolucije, obrazovnim politikama, o društvenim mrežama i ostalim aktualnim temama odgojno-obrazovnih znanosti. Časopis izlazi jednom na godinu, a objavljuje ga Udruga studenata Futuri Magistri uz potporu Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. Izdavačka aktivnost Fakulteta svjedoči o njegovoj posvećenosti istraživanju, podučavanju i angažmanu u zajednici. Dok nastavlja proizvoditi visokokvalitetni znanstveni rad, ne samo da pridonosi svojim disciplinama nego i nadahnjuje sljedeći naraštaj znanstvenika i praktičara.

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Izdanja Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Merien HADROVIĆ

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek organizira širok spektar kulturnih, promotivnih, stručnih i znanstvenih aktivnosti, kako samostalno, tako i u suradnji s drugim obrazovnim i kulturnim institucijama. Objavljivanje publikacija koje prate te aktivnosti ima ključnu ulogu u povećanju vidljivosti Knjižnice kao kulturne i znanstvene institucije unutar knjižničarske i akademske zajednice te među korisnicima. Također, doprinosi razvoju stručnih znanja i vještina zaposlenika Knjižnice u području izdavaštva. Primarno, Knjižnica kao nakladnik priprema i organizira tematske izložbe, objavljuje kataloge izložbi, povremeno radi na prijevodima slikovnica te sudjeluje kao sunakladnik u izdavanju brojnih stručnih publikacija. Između brojnih izložbi izdajamo projekt Zavičajne priče, odnosno ciklus izložbi kojemu je cilj promocija zavičajne zbirke Mursiane te poticanje zanimanja za naše sugrađane koji su svojim radom zadužili sve nas i upisali Osijek na kulturnu kartu Hrvatske. Dugogodišnja suradnja s Filozofskim fakultetom u Osijeku rezultirala je prijevodima slikovnice Nije me strah autorice Dubravke Paden-Farkaš i ilustratora Dražena Jerabeka.

Njemački prijevod "Ich habe keine Angst" potpisuje doc. dr. sc. Sanja Cimer Karaica s Odsjeka za njemački jezik i književnost, dok mađarski prijevod pod nazivom "Nem félek" potpisuje izv. prof. dr. sc. Ana Lehotski-Samardžić s Katedre za mađarski jezik i književnost. Prijevodi su financirani sredstvima Ministarstva medija i kulture Republike Hrvatske. Djelatnici Knjižnice od samoga početka članovi uredništva časopisa "Knjižničarstvo", glasnika Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema koji je s objavljivanjem započeo 1997. godine, vršeći ulogu informativnog glasila Društva. Vrlo brzo prerastao je u recenzirani stručno-znanstveni časopis. Od 2012. godine funkcionira isključivo kao elektronički časopis, a svi recenzirani radovi dostupni su i na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa Hrčak. Od ukupno šest glavnih urednika kroz povijest, pet ih je iz redova Knjižnice. Osim za-

jedničkog sjedišta, Društvo i Knjižnica, dijele i sunakladništvo još nekoliko elektroničkih publikacija. Povodom 25. godišta časopisa Knjižničarstvo objavljena je spomenica "25 godina Knjižničarstva: četvrt stoljeća glasnika Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema: 1997. - 2021." te "Zbornik sažetaka 2. stručnog skupa Na dobrom glasu: dosezanje i zadržavanje kvalitete stručnog i znanstvenog časopisa". Djelatnici Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek članovi su Odbora za izdavačku djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, članovi uredništva Elektroničkih publikacija Hrvatskog knjižničarskog društva te članovi Odbora za nakladničku djelatnost Hrvatskog knjižničarskog društva. Osim toga, autori su brojnih stručnih i znanstvenih radova iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti te se nalaze na popisu recenzenata ostalih časopisa iz navedenog područja.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

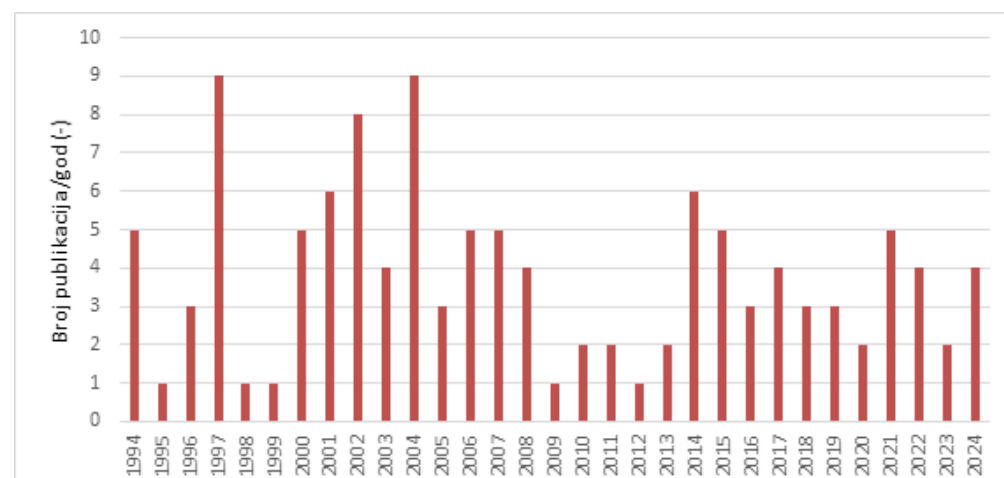
Izdavačka djelatnost Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek

Izdavačka djelatnost Građevinskog i arhitektonskog fakulteta obuhvaća i sveučilišna i interna izdanja Fakulteta, kako prva izdanja tako i ponovljena. Aktivnosti se sustavno prate od 1994. godine (Slika 1), ali je izdavačka djelatnost bila uspostavljena od samog osnutka, iako ne velikog intenziteta. Od osnutka Fakulteta 1975. do 1994. podatci o izda-

vačkoj djelatnosti nisu sustavno praćeni i nisu pouzdani. Najintenzivnije godine u objavljivanju udžbenika, priručnika i drugih izdanja bile su 1997., 2004. i 2002. godine. U razdoblju od 2000. - 2009. objavljeno je 50 naslova, i tih godina je bilo dosta suizdanja s drugim fakultetima. Kasnije se praksa suizdavanja publikacija napustila. U novije vrijeme javljaju

se znanstvene knjige nastale kao rezultat znanstvenih projekata. Isto tako, u novije vrijeme se autori sve više odlučuju za elektronička, a ne tiskana izdanja. Sve objavljene publikacije od 2006. godine su kronološki predstavljene na web stranici Fakulteta: <http://www.gfos.unios.hr/izdavacka-djelatnost>.

IZDAVAČKA DJELATNOST GRAĐEVINSKOG I ARHITEKTONSKOG FAKULTETA OSIJEK

Slika 1. Izdavačka aktivnost Građevinskog i arhitektonskog fakulteta u razdoblju od 1994. do 2024. godine

FILOZOFSKI FAKULTET U OSIJEKU

Nakladnička produkcija
Filozofskog fakulteta

Vladimir POLIČIĆ

Prethodnice današnjeg Filozofskog fakulteta - Pedagoška akademija i Pedagoški fakultet, povremeno su tiskale izdanja u vlastitoj nakladi, no tek nakon utemeljenja Filozofskog fakulteta nakladnička djelatnost postaje redovita i usustavljena pratilja nastavnog i znanstvenog rada te je od tada do danas primjetan stalan trend jačanja nakladničke djelatnosti koji se očituje u porastu broja izdanja u nakladi Filozofskog fakulteta.

Trenutačna je nakladnička produkcija Fakulteta deset do dvadeset novih naslova godišnje i obuhvaća znanstvene monografije, sveučilišne udžbenike i nastavne priručnike, zbornike radova sa znanstvenih i stručnih skupova od kojih neki, poput Krležinih dana u Osijeku, izlaze u kontinuitetu više od 30 godina. To znači da je od 1990. godine do danas Filozofski fakultet u Osijeku objavio oko 220 znanstvenih publikacija i to najviše iz područja filologije, ali isto tako i iz područja povijesti, književnosti, pedagogije, filozofije, psihologije, sociolo-

gije te informacijskih i komunikacijskih znanosti. Svakako treba istaknuti i znanstvene časopise koji izlaze u nakladi Filozofskog fakulteta u Osijeku. To su: *Jezikoslovlje*, *Anafora - časopis za znanost u književnosti*, *Libellarium: časopis za istraživanja u području informacijskih i srodnih znanosti*, *Proverbium - Yearbook of International Proverb Scholarships* i *ExELL - Explorations in English Language and Lin-*

blikacije u čijem uređivanju glavnu ulogu imaju studenti. Od 2023. godine Filozofski fakultet razvija projekt **FFOS e-naklada** radi unaprjeđenja nakladničke djelatnosti Fakulteta i njezina usklađivanja s europskim standardima vidljivosti znanstvenih publikacija u hrvatskom i europskom istraživačkom prostoru. Na taj način želi se pružiti slobodan i otvoren pristup cjelovitim sadržajima sveučilišnih udžbenika,

znanstvenih monografija i zbornika radova objavljenih tijekom 35 godina nakladničke djelatnosti. E-naklada izraz je predanosti Filozofskog fakulteta načelima otvorenog pristupa i otvorene znanosti jer Filozofski fakultet u Osijeku kao javna visokoškolska ustanova i nakladnik smatra obvezom rezultate svoga rada prezentirati cjelokupnoj javnosti i stalno raditi na povećanju vidljivosti istraživačkog rada svojih zaposlenika i autora. FFOS e-naklada koristi se prilagođenim sustavom otvorenog koda pod nazivom Open Monograph Press koji svim zainteresiranim omogućuje brz i besplatan pristup objavljenim publikacijama.

gustics koji su indeksirani u uglednim bazama uključujući WoS i Scopus. Naposljetku, u nakladi Filozofskog fakulteta izlaze i studentski časopis kao što su *Aleph*, *Essehist*, *Imaginacija*, *Libros*, *Kick*, *Filozof iz Osijeka* te druge prigodne pu-

KINEZIOLOŠKI FAKULTET OSIJEK

Izdavaštvo Kineziološkoga
fakulteta OsijekZvonimir TOMAC,
Petar ŠUŠNJARA i Lana ŠUSTER

Izdavačka djelatnost Kineziološkoga fakulteta Osijek regulirana je Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti koji je Fakultetsko vijeće donijelo na svojoj 3. sjednici u akademskoj 2021./2022. godini. Pravilnikom su određeni opći uvjeti i način obavljanja izdavačke djelatnosti te ustrojstvo Povjerenstva za izdavačku djelatnost. Izdavačka djelatnost Fakulteta obuhvaća izdavanje knjiga, udžbenika, monografija, zbornika radova, studentskih radova, službenih publikacija, periodičnih publikacija, audio i video izdanja i drugih publikacija. Na prijedlog Povjerenstva za izdavačku djelatnost Fakultetsko vijeće svake akademske godine donosi Plan izdavačke djelatnosti za akademsku godinu. Nastavnici izdaju udžbenike i znanstvene monografije i kod drugih izdavača. Izdavačka aktivnost jedan je od prioriteta budućeg djelovanja Fakulteta, a u pripremi je i nekoliko

izdanja djelatnika Fakulteta. Od ove akademske godine u pripremi je sveučilišni udžbenik **Kineziologija u primarnom obrazovanju** koji je prošao cjelovitu proceduru te je upućen na Povjerenstvo za izdavačku djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Udžbenik je namijenjen studentima kinezioloških i učiteljskih fakulteta. U njemu su razrađene teme iz područja sistematske kineziologije, kineziološke metodike u edukaciji, kinezioloških sadržaja za djecu mlađe školske dobi te načini usvajanja motoričkih znanja kao i načini praćenja razvoja motoričkih sposobnosti i znanja. Također je u pripremi i **Pri-**

ručnik **sportske medicine za studente kineziologije** koji će pružiti ključne informacije o prevenciji, dijagnostici i liječenju sportskih ozljeda te ulogama kineziologa u sportskoj medicini. Priručnik će obuhvatiti različite aspekte sportske medicine uključujući anatomiju, fiziologiju, rehabilitaciju, dijagnostiku sportaša i specifične metode liječenja ozljeda koje se javljaju u sportu. Naglasak će biti na razumijevanju biomehanike tijela, identifikaciji rizika od ozljeda kao i primjeni preventivnih strategija. Kroz ovaj će priručnik studenti kineziologije, ali i ostali sudionici u sportu, moći steći temeljna znanja i razumijevanja o sportskoj medicini.

FAKULTETA TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI

Izdavaštvo Fakulteta turizma
i ruralnog razvoja u Požegi

Fakultet ima organiziranu izdavačku djelatnost i izdavač je znanstvenih i stručnih publikacija važnih za kvalitetu svojih studija, ali i za šira znanstvena i stručna područja. Izdavačka djelatnost Fakulteta obuhvaća izdavanje knjiga, udžbenika, monografija, zbornika radova, periodičnih i ostalih publikacija u tiskanom ili elektroničkom obliku, samostalno ili u suradnji s drugim zainteresiranim subjektima. Od svojeg osnutka 2022. godine do danas izdane su dvije sveučilišne te dvije fakultetske publikacije. Kao relativno mladoj sastavnici Sveučilišta izdavaštvo je značajna stavka koja poprima, s obzirom na tek četiri objavljena izdanja, široke razmjere i prepoznatljivost ne samo akademske publike nego i ostale populacije kojima su tematike izdanih knjiga od velike pomoći i važnosti. Godine 2023. izdana je fakultetska knjiga **Graševina kraljica Slavonije** autora **doc. dr. sc. Valentine Obradovića**, **doc. dr. sc. Josipa Mesića** te **doc. dr. sc. Berislava Andrića**. Monografija je rezultat znanstvenog projekta Un-

corking te služi kao nadopuna znanja za formiranje i marketing vlastitih proizvoda. Iako je Sveučilište svoju suglasnost dalo još 2023. godine, knjiga **Downov sindrom i prehrana** autorice **doc. dr. sc. Maje Ergović Ravančić** objavljena je ove godine u izdanju Medicinske naklade, vodeće specijalizirane nakladničke kuće u Hrvatskoj. Time je monografija, osim što je prepoznata unutar akademske zajednice, dobila i status relevantne medicinske literature dodatno potvrđujući važnost i stručnost izdavača. U godini 2024. izdan je elektronički sveučilišni priručnik **doc. dr. sc. Kristiana Đokića Strojno učenje u ekonomiji i turizmu**. Namijenjen je studentima i stručnjacima koji žele primijeniti strojno učenje koristeći se vizualnim programiranjem. Iste godine objavljena je i elektronička studentska kuharica **Chef na svoj način** urednica **doc. dr. sc. Maje Ergović Ravančić**, **doc. dr. sc. Svetlane Škrabal** te **doc. dr. sc. Valentine Obradović**. Kuharica je rezultat zajedni-

kog rada studenata koji su aktivno sudjelovali u njezinoj izradi. Studenti studija Enogastronomija pripremali su i fotografirali jela, dok su studenti studija Elektroničko poslovanje i programsko inženjerstvo grafički oblikovali i uredili sadržaj. Njezina popularnost brzo je porasla, ostvarivši u samo nekoliko dana impresivan broj pregleda i preuzimanja što je prepoznala i Hrvatska televizija pozivajući Fakultet na gostovanje u emisiji Dobro jutro, Hrvatska. Fakultet izdaje znanstveni časopis **Vallis Aurea (Journal of Sustainable Development and Innovation)** koji neprekidno izlazi već devet godina i indeksiran je u pet relevantnih baza podataka. Usto, dugi niz godina organizira i međunarodnu konferenciju iz koje proizlaze zbornici s radovima posvećenima aktualnim znanstvenim temama. Ključnu ulogu u jačanju međunarodne suradnje i razvoju znanosti imaju i partnerske Erasmus institucije koje sudjeluju kao suorganizatori konferencije i suizdavači časopisa.

EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU

Izdavačka djelatnost EFOS-a

Ivana UNUKIĆ

Ekonomski fakultet u Osijeku njeguje bogatu tradiciju izdavačke djelatnosti te posebnu pozornost posvećuje razvoju i unaprjeđenju znanstvenog i stručnog izdavaštva u području društvenih znanosti. Izdavaštvo se smatra jednim od ključnih temelja visokškolskog obrazovanja i znanstvenog napretka, a izdavački program Fakulteta obuhvaća raznovrsne publikacije - od udžbenika i znanstvenih knjiga, preko zbornika radova do-

mačkih i međunarodnih skupova, do monografija i serijskih publikacija poput znanstvenih časopisa. Posebno se potiče izdavanje udžbenika kako bi se omogućila pravovremena integracija najnovijih znanstvenih spoznaja u nastavni proces. Izdavačka djelatnost EFOS-a regulirana je Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti te je usklađena s izdavačkim standardima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Za njezinu provedbu i razvoj odgovorno je Povjerenstvo za izdavačku djelatnost koje prati sve faze izdavačkog procesa i usmjerava

strategiju daljnjeg razvoja. Cilj je te djelatnosti stalno doprinositi akademskoj zajednici objavljivanjem visokokvalitetnih publikacija koje služe kao vrijedan izvor znanja za studente, istraživače i širu javnost. Među važnijim časopisima koje Fakultet (su)izdaje ističu se *Ekonomski vjesnik*, *CrORR* i *Ekonomski pregled*, dok se zbornici radova objavljuju u sklopu znanstvenih konferencija *Business Logistics in Modern Management*, *Interdisciplinary Management Research* i *Region, Entrepreneurship, Development*.

TEMA BROJA

Ivana LAUŠ

PTFOS obavlja izdavačku djelatnost u okviru svoje registrirane djelatnosti, a za potrebe svojih studenata, studenata drugih fakulteta i škola te znanstvenih i stručnih kadrova kao i struke u cjelini. Temeljna zadaća izdavačke djelatnosti PTFOS-a jest doprinijeti razvitku nastavnih, znanstvenih i stručnih djelatnosti PTFOS-a, a rezultat je znanstvenog, nastavnog i stručnog rada njegovih zaposlenika, drugih znanstvenika i priznatih stručnjaka iz domene djelatnosti PTFOS-a te kao takva doprinosi razvitku i ugledu PTFOS-a i struke. Izdavačka djelatnost PTFOS-a obuhvaća izdavanje znanstveno-stručnih časopisa, uredničkih knjiga (knjiga sažetaka i zbornika radova), stručnih, znanstvenih i preglednih knjiga, poglavlja u knjigama (znanstvenih, stručnih i ostalih poglavlja u knjigama), skripta, različitih vrsta udžbenika, priručnika, brošura, autorskih knjiga i monografija, i sl. PTFOS izdaje publikacije samostalno ili u suizdavaštvu s drugim visokoškolskim znanstvenim i nastavnim ustanovama te fizičkim i pravnim osobama.

ČASOPISI

PTFOS od 2009. godine publicira međunarodni znanstveno-stručni časopis **Croatian Journal of Food Science and Technology (CJFST)**. CJFST

PREHRAMBENO - TEHNOLOŠKI FAKULTET OSIJEK

Izdavaštvo Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek (PTFOS)

ima otvoren pristup (engl. Open Access) radi promicanja slobodne razmjene znanstvenih i stručnih spoznaja. Stoga je cjelokupan sadržaj časopisa dostupan na internetskim stranicama CJFST-a (<http://www.ptfos.unios.hr/novicjfst/>). Časopis je namijenjen znanstvenicima, struč-

njacima, studentima i široj društvenoj zajednici. U časopisu se objavljuju originalni znanstveni radovi, prethodna priopćenja, znanstvene bilješke, pregledni radovi, stručni radovi te izlaganja na znanstvenom skupu. Časopis izlazi dva puta godišnje, a do sada je objavljeno 16 cijelih

volumena časopisa. Također, PTFOS je suizdavač s Farmaceutskim i Tehnološkim fakultetom Univerziteta u Tuzli, i međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa za nutricionizam i dijetetiku **Hrana u zdravlju i bolesti** koji se publicira od 2012. godine. Časopis uspješno realizira svoju misiju

kroz publikacije znanstvenih i stručnih radova iz područja nutricionizma i dijetetike. Izdavanje časopisa logičan je slijed brojnih aktivnosti koje su provodile skupina znanstvenika s Farmaceutskog i Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli kao i PTFOS-a, izdavača i suizdavača časopisa. Časo-

pis Hrana u zdravlju i bolesti fokusiran je na područje nutricionizma i dijetetike, a želja je Uredništva časopisa da članci budu dostupni svima koji se bave nutricionizmom i dijetetikom, kao i srodnim znanstvenim disciplinama, ali i svima onima koji žele dobiti najnovije spoznaje iz područja nutricionizma i dijetetike. Iz tog razloga časopis se objavljuje online kao i u tiskanoj formi. Časopis izlazi dva puta godišnje, a do sada je objavljeno 13 cijelih volumena časopisa.

ORGANIZACIJA SKUPOVA – KNJIGE SAŽETAKA I ZBORNICI RADOVA

Organizacija međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova vrlo je bitan odsjek promocije znanosti i struke, kao i same institucije. PTFOS je organizator više međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova: **“Ružičkini dani”**, **“Hranom do zdravlja”**, **“Brašno-Kruh”**, **“Food Industry By-Products”**, **“Voda za sve”**, **“Europska GREEN konferencija - EGC”**, zatim međunarodne studentske **“GREEN”** konferencije, **“Dana mladih istraživača”** i ostalih skupova.

Rezultati znanstvenih i stručnih postignuća prezentiranih na skupovima objavljuju se u knjigama sažetaka i zbornicima radova sa skupova koji su također u otvorenom pristupu i vidljivi su na mrežnim stranicama pojedinog skupa i u Repozitoriju PTFOS-a.

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ĐAKOVU

Izdavačka djelatnost Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu

Željko FILAJDIĆ

Đakovo kao biskupijsko, a danas i nadbiskupijsko središte, više od stoljeća bilježi plodnu i razvijenu izdavačku djelatnost. Važne godine i događaji koji idu u prilog toj činjenici su: 1) osnivanje *Glasnika Biskupija Bosanske i Srijemske* 1873. godine, koji izlazi do danas pod nazivom *Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije* i najstariji je crkveni/vjerski časopis u Hrvatskoj koji još uvijek izlazi te 2) osnivanje Biskupijske tiskare 1880. godine, koja je sa svoje strane bila važan i značajan izdavač u Slavoniji. Tiskara je s radom prestala 1948. godine, lai ostavila je nadbiskupiji veliku baštinu i odgovornost. Naslanjajući se stoga na tradiciju koja obvezuje i Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, njeguje i posebno drži do izdavačke djelatnosti. Okosnicu izdavačke djelatnosti Fakulteta čini znanstveni časopis *Diacovensia - Teološki prilozi*, koji izlazi do danas i ušao je u svoje 36. godišće. Od prvoga broja 1993. godine do danas objavljeno je 80 brojeva. U prosincu 2023. godine časopis je proslavio 30. obljetnicu izlaza. U tom dugom vremenskom razdoblju, zalaganjem glavnih urednika i svih suradnika

postigli su se izvrsni rezultati. Časopis *Diacovensia - Teološki prilozi* uvršten je 2017. godine u 1. najvišu kategoriju znanstvenih časopisa u Republici Hrvatskoj. Tada je, naime, Časopis uvršten u popis časopisa 1. u članku 31. Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN 28/2017), a na popisu 1. Časopis se našao i 2019. u Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN 72/2019). Osim toga, Časopis je ojačao svoju prisutnost u utjecajnim međunarodnim bazama, a tu se posebno ističe *Scopus*. Nije nevažno i da je časopis *Diacovensia - Teološki prilozi* trenutno u procesu evaluacije za ulazak u bazu *WoS*. Također, prema *Scimago Journal & Country Rank* časopis *Diacovensia - Teološki prilozi* za 2020. bila je kvartil 2 (Q2). Nakon pada za jedan kvartil

u 2021. godini, časopis *Diacovensia - Teološki prilozi* sljedeće dvije godine - 2022. i 2023. - ponovno je prema *Scimago Journal & Country Rank* kvartil 2 (Q2), a istom se rezultatu izdavač nada i za 2024. godinu. Časopis je posebno u posljednjih nekoliko godina, u sve izazovnijim okolnostima znanstvenoga izdavaštva i u okviru mogućnosti Fakulteta kao izdavača, uspio napraviti i iskorake prema modernizaciji časopisa, od kojih je najznačajniji implementacija OJS kao sustava za vođenje izdavačkog procesa u časopisu. Biblioteka *Diacovensia* najznačajniji je niz neperiodičkih izdanja Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu i u njoj je dosad objavljeno 49 naslova, od kojih su mnoga naišla na dobru recepciju u stručnoj, ali i široj čitateljskoj javnosti. U 2025. godini planira se objaviti

barem šest novih izdanja, a taj broj možda bude i viši. Biblioteci *Diacovensia* pridružuje se i manji niz, *Lectio Strossmayer*, unutar kojega se objavljuju djela koja po svojim karakteristikama ne pripadaju nizu Biblioteke, ali su također važna. U tome nizu mogu se pronaći djela brojnih uglednih svjetskih i domaćih mislilaca. U nizu *Lectio Strossmayer* dosad je objavljeno pet knjiga. Posebno vrijednim dijelom izdavačke djelatnosti Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu od uvijek se, i od strane studenata i od strane profesora, smatrao i studentski list *Teofil*, koji je 2023. godine proslavio 20 godina izlaza, a izlazi do danas. Slobodno se može zaključiti da Katolički bogoslovni fakultet i svoju izdavačku djelatnost razvija u skladu sa svojom misijom crkvenoga teološkog učilišta, koje je ujedno sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Stoviše, možda je upravo izdavačka djelatnost Katoličkog bogoslovnog fakulteta najbolji pokazatelj kako se upravo takva, na neki način dvostruka misija, pokazuje kao lijep i dobar put prema naprijed: snažno ukorijenjeni u tradiciji, ali i posve u skladu s najvišim standardima znanstvenoga izdavaštva.

ODJEL ZA BIOLOGIJU

Udžbenik Cjelovito učenje i poučavanje

Irena LABAK, Ozrenka MEŠTROVIĆ i Jasenka MEŠTROVIĆ

Sveučilišni udžbenik **Cjelovito učenje i poučavanje** autorica **Irene Labak, Ozrenke Meštrović i Jasenke Meštrović** predstavlja vrijedan doprinos području obrazovnih znanosti, posebno u kontekstu razvoja kompetencije **učiti kako učiti**. Taj udžbenik, čija je suglasnost za izdavanje donesena odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, namijenjen je budućim i aktualnim učiteljima te nastavnicima nudeći im teorijske osnove i praktične smjernice za unaprjeđenje nastavnog procesa. Središnja tema udžbenika jest koncept cjelovitog učenja i poučavanja koji podrazumijeva pristup usmjeren na aktivno sudjelovanje učenika u vlastitom učenju, uz razvijanje metakognitivnih strategija i sposobnosti samoregulacije. Knjiga detaljno opisuje kako primijeniti kurikulum međupredmetne teme **Učiti kako učiti** u svakodnevnu nastavu, pritom naglašavajući važnost poticanja kritičkog mišljenja i refleksivnog pristupa učenju. Uz teorijski okvir, udžbenik sadrži konkretne prijedloge za neposredno planiranje nastave te strategije usmjeravanja osob-

nog profesionalnog razvoja učitelja i nastavnika. Posebna vrijednost udžbenika leži u njegovoj interdisciplinarnoj primjenjivosti. Iako je prvenstveno usmjeren na nastavu prirodnih znanosti, koncepti i strategije koje nudi korisni su za sve nastavne predmete, čineći ga relevantnim alatom za sve koji žele poboljšati svoje pedagoške kompetencije. Zaključno, **Cjelovito učenje i poučavanje** predstavlja štivo za sve koji žele razumjeti i primijeniti suvremene pristupe poučavanju i vrednovanju doprinoseći time razvoju obrazovnog sustava usmjerenog na osnaživanje učenika za izazove budućnosti. Udžbenik je dostupan na mrežnim stranicama Odjela za biologiju.

Igor TRETINJAK,
Jasminka NAJČER SABLJAK

Kao sastavnica koja pokriva širok raspon umjetničkih i znanstvenih izraza, Akademija za umjetnost i kulturu iz godine u godinu širi i razvija svoju bogatu izdavačku djelatnost. Izdane publikacije ugrubo možemo podijeliti na časopise, znanstvene monografije i zbornike, sveučilišne udžbenike, notne zapise, grafičke mape i kataloge likovnih izložbi u kojima se autori, uglavnom zaposlenici Akademije, usmjeravaju prema likovnim, glazbenim i izvedbenim umjetnostima te širokom aspektu kulturoloških tema. Osim tematske širine, nakladništvo je oblikovano tako da širom otvara vrata svim participantima u radu akademije - znanstvenicima, umjetnicima i pedagogima, jasno profiliranim sveučilišnim profesorima, asistentima na početku svojih znanstvenih i umjetničkih puteva te studentima. Časopisnu literaturu čine znanstveni e-časopis *Nove teorije* koji dokazanim znanstvenicima nudi prostor za testiranje vlastitih novih teorija ili svježih pogleda na feno-

Izdavaštvo na Akademiji za umjetnost i kulturu

mene i područja koja pokrivaju, e-magazin *Artos* usmjeren mladim znanstvenicima, pedagogima i umjetnicima na početcima svojih puteva te e-magazin, odnosno platforma *Notan* u kojoj studenti traže nove načine komunikacije s vlastitim čitateljima. U svim trima periodičkim publikacijama posljednjih je godina došlo do promjene ili su u fazi promjena, a sve u potra-

zi za novim jezicima bliskim suvremenim ciljanim čitateljskim publikama. *Nove teorije* promjenom se koncepcije više okreću vlastitim djelatnicima s idejom naglašavanja širine tema koje pokriva Akademija, *Artos*, prvi Akademijin mrežni časopis pokrenut 2014. godine, nakon nekoliko se godina hibernacije prije godinu dana probudio u novom ruhu, dok je *Notan* pri-

je nekoliko godina utihnulo zbog odlaska naraštaja koji ga je vodio te je trenutačno u fazi promjene uredničke strukture i koncepcije. U pogledu znanstvenih knjiga i monografija te sveučilišnih udžbenika, Akademija ima posebnost koja je ističe u kontekstu hrvatskog i regionalnog sveučilišnog nakladništva, ali i šire. Riječ je o znanstvenim knjigama ko-

jima neprekidno prodire u dosad neistražene prostore lutkarstva. Tu moramo istaknuti kapitalna djela Livi-je Kroflin Duša u stvari, *Lutkarska čuda svijeta i online zbornik Applied Puppetry in Education, Development, and Therapy: Theory and Practice* koji je uredila znanstvenu monografiju *Suvremeno lutkarstvo i kritika/ Contemporary Puppetry and Criticism* urednika Igora Tretinjaka. Uz lutkarstvo, tu su i druge vrijedne teatrološke knjige poput *Umijeća filmske glume* Vjekoslava Jankovića te znanstvene knjige *Tijelo nacije: uvod u japanski budo i Tijelo kao glagol: japanski budo, transkulturalne tehnike i trening za izvedbu* Lea Rafolta kao i izuzetno vrijedne studije o glazbenoj pedagogiji Berislava Jerkovića, Antoanete Radočaj Jerković, Zdravka Drenjančevića, Brankice Ban, Jasna Šulentić Begić i drugih, knjige Zlatka Kozine i Krešimira Purgara koje pokrivaju vizualnu

umjetnost i njezine suvremene rukavce te esejistički naslovi *U osječkom Nutarnjem gradu = In der inneren Stadt von Essek* i *Kročenje unutar-njeg nemira: ja, žena, prostor* akademkinje Helene Sablić Tomić, *Pisma studentima* Roberta Raponje i drugih. Zahvaljujući brojnim znanstvenim i stručnim skupovima koje organizira Akademija, izuzetno je jaka zbornička produkcija (Biblioteka Ars Academica - Symposia) u kojoj ističemo zbornike sa znanstvenog skupa *Europski realiteti - Moć* te prvog međunarodnog umjetničkog i znanstvenog simpozija *Umijeće i/ili učenje scenskog govora i glasa* (2023.). Izdavačka djelatnost na Akademiji za umjetnost i kulturu živi i raste nudeći se čitateljima i izvan Hrvatske naglaskom na e-izdanjima te dvojezičnim publikacijama i knjigama, no suočava se s tipičnim problemima poput izostanka financijske motivacije za suradnike u časopisnom aspektu kao i u samom izdavačkom procesu. U pogledu daljnjih razvoja svakako bi trebalo razmišljati o zasebnom izdavačkom odjelu u kojem bi se sustavno poticalo i realiziralo izdavaštvo.

Predavanje veleposlanika Australije Richarda Rodgersa "Australia - Croatia Beyond Borders"

Dora BUKOVAC

Dana 4. ožujka 2025. na Filozofskom fakultetu u Osijeku u prepunoj Svečanoj dvorani u 10 sati održano je predavanje veleposlanika Australije Richarda Rodgersa na temu "Australia - Croatia Beyond Borders". Manifestacija je u cijelosti održana na engleskom jeziku. Pozdravne riječi uputio je saborski zastupnik Domagoj Hajduković koji je u ime Centra za međunarodne odnose najavio da će taj projekt dovesti ambasadoru na Fakultet, a ovo je prvo predavanje u tom ciklusu. Dekan Ivan Trojan pozdravio je mnogobrojnu publiku te naglasio da je Filozofski fakultet u Osijeku najprikladnije mjesto za promicanje drugih kultura jer su načela kojima se Fakultet vodi upravo otvorenost i uključivost. Glavni gost, veleposlanik Australije Richard Rodgers predstavio je Australiju kroz kulturni i politički kontekst. Istaknuo je da je Australija dio UN-a, NATO-a te kako je

jedna od najmultikulturalnijih država na svijetu. Zatim je predstavio sebe, svoj posao i diplomatski život. Do sada je služio kao veleposlanik u azijskim državama poput Singapura, Bangladeša, Filipina i Afganistana. U Afganistanu je zbog ugroze sigurnosti sudjelovao u zatvaranju ambasade u Kabulu te u spašavanju Australaca iz države. Istaknuo je kako je posao veleposlanika nepredvidiv i ponekad donosi situacije opasne po život, poput navedene u Afganistanu, a ponekad donosi velike dobrobiti poput putovanja, upoznavanja drugih kultura, hrane, običaja i zanimljivih ljudi. Pozvao je sve mlade koji se žele baviti ovim ili sličnim poslom da u svome radu i djelovanju budu proaktivni jer je to ključni faktor uspjeha. Naveo je da su interesi Hrvatske i Australije usporedivi jer obje države žele regiju koja je mirna i sigurna te internacionalni sustav koji funkcionira na temelju zakona, normi i internacionalnog prava. Također, važnu ulogu u bilate-

ralnim odnosima ima velika hrvatska zajednica koja živi u Australiji, što je snažna poveznica dviju zemalja. Rodgers je istaknuo kako su Australci i Hrvati vrlo slični jer nas spa-ja ponos prema svojoj zemlji, ljubav prema hrani, strast prema sportskim uspjesima te posebna povezanost s prirodom. Rekao je kako je sretan što trenutačno obavlja svoj posao u Hrvatskoj jer se ovdje osjeća sasvim sigurno, što je u današnjem svijetu poprilično rijetko. Nakon predavanja zainteresirana publika postavljala je brojna pitanja veleposlaniku. Rodgers je slijedom postavljenih pitanja istaknuo da je za mlade vrlo važno putovati po svijetu kako bi izašli iz svoje zone komfora, otvorili si nove perspektive pogleda na svijet i upoznali kako svijet funkcionira. Manifestaciju je zatvorio Domagoj Hajduković ističući kako se nada da će se ljudi u jednako velikom broju odazvati i na iduće gostovanje koje nam sprema Centar za međunarodne odnose.

Susret guvernera regije u Osijeku: Inflacija i budućnost platnih sustava u fokusu

Martina ČURDINJAKOVIĆ

Hrvatska narodna banka 1. travnja 2025. godine u Osijeku je organizirala Susret guvernera narodnih banaka regije na kojem su vodeći monetarni stručnjaci raspravljali o aktualnim ekonomskim temama. U sklopu događanja održan je i okrugli stol na temu "Inflacija i tehnologije plaćanja u svijetu koji se brzo mijenja", organiziran u suradnji s Ekonomskim fakultetom u Osijeku. Dekan Ekonomskog fakulteta Boris Crnković otvorio je skup pozdravnim govorom, dok je uvodno izlaganje pod naslovom "Enhancing Cross-border Payments in Europe and Beyond" održao Piero Cipollone, član Izvršnog odbora Europske središnje banke. Sudionici panela - Boris Vujčić, guverner Hrvatske narodne banke, Anita Ange-

lovska Bezhoska, guvernerka Narodne banke Sjeverne Makedonije, Primož Dolenc, v. d. guvernera Banke Slovenije, Irena Radović, guvernerka Centralne banke Crne Gore, te Jasmina Selimović, guvernerka Centralne banke Bosne i Hercegovine - razmijenili su mišljenja o monetarnim politikama i financijskim izazovima u regiji. Guverneri su istaknuli da inflacija u većini zemalja pokazuje trend smanjenja zahvaljujući stabilizaciji tržišta i restriktivnim monetarnim politikama. Guverner HNB-a Boris Vujčić naglasio je da očekuje daljnje smanjenje inflacije iako ostaju izazovi poput nestabilnih cijena energije, rasta plaća i geopolitičkih neizvjesnosti. Razgovaralo se i o modernizaciji platnih sustava u regiji pri čemu je istaknuto da digitalni euro može donijeti dodatnu sigurnost i učinkovitost u sustavima plaćanja. Vujčić je naglasio da je ključna suradnja s Europskom

unijom u stvaranju interoperabilnih i troškovno učinkovitih sustava. Cipollone je u svojem govoru istaknuo da Europska središnja banka razmatra mogućnost uvođenja digitalne valute koja bi mogla unaprijediti monetarni suverenitet EU-a i olakšati poslovanje građanima i poduzećima. Nakon panela, guverneri su odgovarali na brojna pitanja studenata koji su pokazali velik interes za teme poput inflacije, digitalizacije financijskih usluga i budućnosti monetarne politike. Taj je susret potvrdio važnost suradnje financijskih institucija s akademskom zajednicom u izgradnji otpornog i inovativnog financijskog sustava. Susret guvernera regije u Osijeku još je jednom istaknuo ključne izazove i prilike koje očekuju monetarne sustave u regiji i šire, a zaključci doneseni na skupu zasigurno će imati dugoročan utjecaj na financijske politike u Europi.

Europski tjedan novca 2025. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

Martina ČURDINJAKOVIĆ

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku 17. ožujka 2025. godine druga Financijski impuls održala je ovogodišnji Europski tjedan novca. Događanje, koje je okupilo brojne stručnjake, studente, učenike i zainteresirane sudionike, još jednom je potvrdilo važnost financijske pismenosti u osiguravanju osobne i ekonomske stabilnosti. Ovogodišnja krovna tema "Ne slijedi slijepo, planiraj pametno" naglasila je nužnost promišljenih financijskih odluka u nesigurnom i promjenjivom ekonomskom okruženju. Kroz bogat program sudionici su imali priliku čuti izlaganja istaknutih stručnjaka iz područja financija, investicija i mirovinskog sustava. Stručna predavanja održali su viceguverner Hrvatske narodne banke, gospodin Maroje Lang te gospođa Sandra Ferencak - Tetka, vlasnica bloga MyTetka. Uz njih, u panel-raspravi pod nazivom "Kako osigurati stabilnost u nesigurnom okruženju?" sudjelovale su i gospođa Ivana Drlje, savjetnica Uprave u InterCapital

Asset Managementu, te gospođa Maja Meničanin, voditeljica portfelja i upravljanja u Hrvatskom mirovinskom osiguravajućem društvu. Sudionici su kroz predavanja i panel-raspravu dobili vrijedne uvide u teme poput osobnih financija, zaduživanja, ulaganja te osiguranja stabilnosti u gospodarski izazovnim vremenima. Poseban naglasak stavljen je na ravnotežu između rasta i sigurnosti, prepoznavanje financijskih prilika i prevara, razumijevanje rizika ulaganja, budućnost mirovinskog sustava te utjecaj tehnologije na upravljanje financijama. Osim službenog dijela programa, Europski tjedan

novca uključivao je i neformalan dio - FIM Potjeru održanu 19. ožujka 2025. godine u Auli glagoljice. Taj kviz znanja okupio je četvero studenata Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji su se natjecali protiv "lovca". Dinamična i uzbudljiva atmosfera potaknula je sudionike na provjeru vlastitog znanja kroz brzopotezna pitanja, a natjecanje je donijelo mnogo uzbuđenja i zabave. Tim događanjem još je jednom potvrđena ključna uloga financijske edukacije u donošenju informiranih i odgovornih odluka koje doprinose financijskoj sigurnosti pojedinaca i stabilnosti društva u cjelini.

Održana šesta FFOS-ova biciklijada

Sanjica FALETAR

U nedjelju 30. ožujka 2025. održana je **šesta po redu biciklijada Filozofskog fakulteta u Osijeku** na rutu **Osijek - Kopački rit**. Osim poticanja na zdrav život i upoznavanje lokalne prirodne baštine, osnovni je cilj biciklijade bio informirati građane o problemima s kojima se susreću osobe s disleksijom i dugim teškoćama čitanja. Biciklijada je i ove godine bila organizirana u znak podrške kampanji Hrvatskog knjižničarskog društva "I ja želim čitati" čijoj se organizaciji Filozofski fakultet u Osijeku službeno pridružio 2019. godine. U **organizacijskom timu** sudjelovali su, i ove godine, **Filozofski fakultet u Osijeku**, **Klub studenata informacijskih znanosti Libros** i **Klub studenata psihologije Psihos, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek**, **Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema**, **osječki ogranak Hrvatskog čitateljskog društva**, **Poliklinika SUVAG Osijek** te **Gradski savez za sportsku rekreaciju "Sport za sve"**. Unatoč lošem vremenu prethodnih dana, nedjelja je bila sunčana i rutu od ukupno 30 kilometara, bentom uz Dravu, odvozilo je **59 sudionika**. Zahvaljujući sponzorstvu Gradskog prijevoza putnika Osijek, u vožnji je sudjelovalo i nekoliko sudionika koji ne posjeduju svoje bicikle. Eleonora Matić, policijska službenica za prevenciju Ureda načelnika Policijske uprave

osječko-baranjske, prije polaska upoznala je sudionike s pravilima ponašanja u prometu za bicikliste te im podijelila prikladne promidžbene materijale. Na cilju su sudionici kratko predahnuti uz osvježanje te pritom poslušali vrlo zanimljivo predavanje o Parku prirode Kopački rit i njegovu biljnom i životinjskom svijetu. Iako su na ovogodišnjoj biciklijadi većinu sudionika biciklijade činili studenti, nekoliko učenika 4. a razreda OŠ "Franjo Krežma" svojim su sudjelovanjem potvrdili da je tu rutu moguće izvoziti bez velike pripreme, stoga se koristimo ovom prilikom da građane pozovemo da nam se sljedeće godine pridruže u još većem broju.

na svojem štandu pretvarajući ga u pravo informativno središte. Posjetitelji su mogli razgledati i nabaviti suvenire te promidžbene materijale koji su predstavljali rad i aktivnosti fakulteta i udruge. Tijekom planinarske staze studenti su, svojom prisutnošću i interakcijom, obogatili iskustvo svih sudionika, a posebno su se potrudili da kolegama iz drugih dijelova Hrvatske predstavu prirodne ljepote Papuka. Večernji "Planinarski retro party" bio je savršena prilika za opušteno druženje i razmjenu iskustava naglašavajući turistički potencijal manifestacije. Nedjelja je donijela nove izazove i prilike za promociju i edukaciju. Studenti i alu-

FFOS NA II. MUZZA VIKENDU ZNANOSTI

Iris SPAJIĆ

II. MUZZA vikend znanosti održan je 14. i 15. ožujka 2025. godine na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti u Osijeku. U sklopu tog događanja Filozofski fakultet predstavio je svoje aktivnosti zainteresiranoj publici kroz dvije programske točke: videoprezentaciju *Znanost (o književnosti)* je izlaz iz krize te interaktivnu radionicu *Čitamo, mislimo, rastemo*. Aktivnosti su pripremile i vodile Stephanie Jug, Sonja Novak, Iris Spajić i Katarina Žeravica. Cilj videoprezentacije bio je posjetiteljima pokazati kako književnost može pomoći u razumijevanju svijeta, suočavanju s kriznim situacijama te njihovu prevladavanje. Analizom književnih likova, prostora i radnje istraživači su nastojali odgovoriti na ključna pitanja poput: *Što*

nam knjige govore o nama? i Kako nam književnost pomaže u krizama?

Interaktivna radionica *Čitamo, mislimo, rastemo* bila je prilagođena različitim uzrastima te se temeljila na slikovnici *Nije me strah* Dubravke Pađen Farkaš, u njemačkom prijevodu Sanje Cimer Karaice. Radionica je bila namijenjena učenicima od 1. do 4. razreda i učenicima od 5. do 8. razreda. Tijekom vođenih rasprava i kreativnih zadataka, poput crtanja, osmišljavanja alternativnih završetaka slikovnice i mota ili stiha koji nas može ohrabriti u teškim trenucima te rješavanja labirinta, sudionici su promišljali o temama poput straha i hrabrosti. Ključna pitanja za poticanje na razmišljanje bila su: *Kako se ponašamo kada nas je strah? Kako se ohrabrimo kad nas je strah i pomaže li nam tko u tome? Što trebamo učiniti da bismo prevladali strah?*

Sudionici su s velikim interesom sudjelovali u aktivnostima, posebno u radionici vezanoj uz slikovnicu *Nije me strah*. Razgovori o strahu i hrabrosti potaknuli su ih na promišljanje o vlastitim iskustvima i načinima kako pomoći drugima koji se suočavaju sa sličnim osjećajima. Mnogi su se vraćali na radionicu više puta, dovodili prijatelje i rado sudjelovali u dodatnim kreativnim zadacima. Njihova znatiželja i angažman pokazali su da književnost može biti izvrstan poticaj za razgovor o važnim životnim temama. Iako su aktivnosti bile prvenstveno namijenjene učenicima 1. - 8. razreda, privukle su i djecu mlađe vrtićke dobi, srednjoškolce, studente te odrasle, što potvrđuje da književnost nadilazi generacijske granice i služi kao moćan alat za poticanje kreativnosti i kritičkog razmišljanja u svakoj dobi.

Papuk u punom procvatu: Studenti i Alumni FTRR-a obogatili „Papučke jaglace“

Bruno HORVAT

Papuk je proteklog vikenda, 22. i 23. ožujka 2025., zasjaio u punom sjaju ugostivši više od 2 000 ljubitelja prirode iz pet zemalja na tradicionalnoj manifestaciji "Papučke jaglace". Ovogodišnje izdanje, bogatije nego ikad, dobilo je poseban pečat zahvaljujući partnerstvu s udrugom Alumni Fakulteta turizma i ruralnog razvoja u Požegi (FTRR) i njegovim studentima koji su svojim entuzijazmom i angažmanom značajno doprinijeli uspješnoj realizaciji događaja. Već prvog dana, po dolasku u Planinarski dom "Lapjak", srdačno su dočekivali posjetitelje

na svojem štandu pretvarajući ga u pravo informativno središte. Posjetitelji su mogli razgledati i nabaviti suvenire te promidžbene materijale koji su predstavljali rad i aktivnosti fakulteta i udruge. Tijekom planinarske staze studenti su, svojom prisutnošću i interakcijom, obogatili iskustvo svih sudionika, a posebno su se potrudili da kolegama iz drugih dijelova Hrvatske predstavu prirodne ljepote Papuka. Večernji "Planinarski retro party" bio je savršena prilika za opušteno druženje i razmjenu iskustava naglašavajući turistički potencijal manifestacije. Nedjelja je donijela nove izazove i prilike za promociju i edukaciju. Studenti i alu-

mini FTRR-a, s ostalim planinarima, istraživali su skrivene kutke Papuka, a po povratku su sudjelovali u stvaranju pozitivne atmosfere tijekom bogate gastronomske ponude. Na štandu su posjetitelji mogli degustirati vrhunska Akademska vina Zlatne doline te ponijeti kući unikatne suvenire. Partnersko sudjelovanje istaknulo je važnost suradnje akademске zajednice s organizatorima takvih događaja promovirajući turističke potencijale regije i uključujući studente u društveni život zajednice. U organizaciji promocije sudjelovali su Zdravko Matičević, Blaž Arežina i Bruno Horvat, mag. oec., predsjednik udruge Alumni "FTRR".

Održana 16. Zimska škola fizike za srednjoškolce

Maja VARGA PAJTLER

U subotu 8. ožujka uspješno je održana **16. Zimska škola fizike** za učenike srednjih škola koju su organizirali Odjel za fiziku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Agencija za odgoj i obrazovanje, Županijsko stručno vijeće nastavnika fizike u gimnazijama Osječko-baranjske županije, Županijsko stručno vijeće nastavnika fizike u strukov-

nim školama Osječko-baranjske županije te Udruga fizičara Osijek. Tijekom Zimske škole učenici su imali priliku sudjelovati u nizu interaktivnih radionica iz područja akustike koje su pripremili nastavnici srednjih škola, a obuhvatile su teme poput zvuka u pokretu, određivanja frekvencije glazbene vilice monokordom, izrade, ugađanja i sviranja instrumenta te polarizacije svjetlosnih valova. Na školi je sudjelova-

lo gotovo stotinu učenika i tri desetak nastavnika fizike iz gimnazija i strukovnih škola. Osim radionica, sudionici su imali priliku poslušati i dva iznimno zanimljiva predavanja. **Doc. dr. sc. Tomislav Žić** s Odjela za fiziku održao je predavanje naslovljeno **"Sunce i heliosfera"**, dok je predavanje **prof. dr. sc. Gordane Medunić** **"Treba li svijetu elektromagnetsko zračenje?"** ponudilo dodatan uvid u važnost elektromagnet-

skog spektra u suvremenom društvu. Zimska škola fizike predstavlja jedinstvenu priliku za učenike da kroz eksperimente, predavanja i radionice prodube svoje razumijevanje fizike te razviju interes za daljnje istraživanje te znanstvene discipline. Organizatori su izrazili zadovoljstvo velikim odazivom i entuzijazmom sudionika te su naglasili važnost takvih manifestacija u popularizaciji znanosti među mladima.

Svečano otvoren ekoprojekt „PlanetA“

Leonarda NAGO

U srijedu 19. ožujka službeno je otvoren ekoprojekt „PlanetA“. U sjenici Filozofskog fakulteta, zahvaljujući donaciji obitelji Fuderer, posadeno je stablo likvidambar koje nosi veliku simboliku. Tijekom godišnjih doba ono mijenja boju lišća iz zelene i žute u crvenu. Takav proces metafora je za promjenu koja dolazi s vremenom, a životni i biološki ciklus koji moramo očuvati isprepleću se s ciljevima i vrijednostima projekta. „PlanetA“ je projekt Studentskog zbora Filozofskog fakulteta u Osijeku i Filozofskog fakulteta u Osijeku koji nastoji informirati javnost o održivosti, kružnoj ekonomiji i zaštiti okoliša raznim predavanjima, panel-raspravama i radionicama, a u planu je i buvljak. Na otvorenju projekta govorili su voditeljica projekta i predsjednica Studentskog zbora Leonarda Nago i dekan Filozofskog fakulteta Ivan Trojan te predsjednici partnerskih udruga: Darija Walter (PLANTA), Dinko Župan (Eko-Karašica) i Vatroslav Šrajer (SEZAM), a događaj je moderirala suvoditeljica projekta Izabela Jagačić. Događaju su prisustvovali i brojni studenti te profesori Fakulteta, a tijekom sadnje Vesna

Fuderer objasnila je kako se pravilno brinuti o stablu koje će sada krasiti dvorište. Sve partnere i studente veže isti cilj - napraviti prvi korak k održivom načinu života. **Dekan FFOS-a Ivan Trojan** obratio se uvodnim riječima: „Ovo je zapravo jedan u nizu projekata koji komentiraju sve ono što se zbiva oko nas. Ekološka osviještenost temelj je svih nas i našeg rada, a toga su itekako svjesni naši studenti okupljeni u Studentskom zboru, udruge vezane uz FFOS i studentske udruge. Dovoljno je samo pratiti ih i pružiti logistiku jer oni su srce ovog Fakulteta i nema bolje promidžbe i kvalitetnijeg fakulteta nego onog gdje ih samo pustite da promišljaju o stvarnosti svih nas.“ Voditeljica projekta i pred-

sjednica Studentskog zbora FFOS-a Leonarda Nago istaknula je da sadnjom stabla ukazuju na važnost očuvanja okoliša i da se malim promjenama doista može doći do velikog cilja: „Mi želimo educirati mlade i širu javnost kako bi implementirali održive navike. Ti mali koraci kumulativno za cijeli planet mogu značiti jako puno. Imamo puno problema s otpadom na lokalnoj i državnoj razini, ali mi kao građani moramo biti svjesni i ustrajni u našim odlukama. Na početku nas je u projektu bila šačica ljudi, a danas nas je već 20. Studenti nam se javljaju, iščekuju naše događaje i vidi se po posjećenosti da su željni promjene.“ Predsjednica Udruge PLANTA Darija Walter izrazila je zadovoljstvo što je projekt dijelom studentske inicijative: „Jako mi je drago da mi, malo stariji entuzijasti, možemo podržati mlade studente koji su se uhvatili u koštac s jednim svjetskim, globalnim problemom koji će sve više dolaziti do izražaja u godinama koje slijede.“ Nakon otvorenja predavač i predsjednik Eko-Karašice dr. sc. Dinko Župan održao je predavanje naslova Pitka povijest svijeta, gdje je prikazao utjecaj pojedinih pića na svjetsku povijest i važnosti čiste vode za ekologiju i zdravlje ljudi.

Pripremite se za novi poziv - Dokazivanje inovativnog koncepta

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je od 2023. godine do danas objavilo tri poziva u sklopu projekta Dokazivanje inovativnog koncepta. Svrha je tog projekta poboljšati istraživačko-razvojne i inovacijske kapacitete kako bi se povećala spremnost poduzeća i znanstvenih organizacija za razvoj novih proizvoda i procesa. Usto, cilj je poboljšati tržišnu spremnost rezultata istraživanja te unaprijediti kapacitet poduzeća za istraživanje i inovacije. U sklopu poziva dodjeljuju se bespovratna sredstva mikro-poduzećima, malim i srednjim poduzećima i istraživačkim organizacijama. Sredstva

služe za sufinanciranje aktivnosti u početnoj fazi razvoja novih proizvoda, usluga i tehnoloških procesa. U posljednjem objavljenom pozivu minimalan iznos sredstava bio je 26.500,00 EUR, a maksimalan 50.000,00 EUR. Objava novog poziva očekuje se tijekom ljeta (srpanj - kolovoz) te je sada idealno vrijeme za pripremu projektnih

prijedloga. Možete razmisliti o ideji koju biste prijavili i upoznati se s prijašnjim pozivima i uvjetima istih. Projekt u trenutku podnošenja projektnog prijedloga ne smije biti završen, a predviđeno trajanje ne smije biti dulje od 12 mjeseci. TERA Tehnopolis kao partner provodi šest projekata dokazivanja inovativnog koncepta, s fakultetima iz više hrvatskih regija. Za sve informacije o projektu i podnošenju projektnog prijedloga, obratite nam se s povjerenjem na projekti@tera.hr, pozivom na 031/251-000 ili osobno dolaskom na adresu Trg Ljudevita Gaja 6, Osijek.

Održana 7. Mentorska radionica doktorskog studija „Poljoprivredne znanosti“

Anea MIHAJLOVIĆ

Na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek održala se sedma po redu **Mentorska radionica doktorskog studija „Poljoprivredne znanosti“**. Radionicu su otvorili prigodnim govorom dekan prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić i prodekan za znanost i poslijediplomske studije prof. dr.

sc. Zvonko Antunović.

Na radionici bilo je prisutno 20 sudionika koji su imali prilike slušati predavanja prof. dr. sc. Ines Drenjančević s Medicinskog fakulteta Osijek koja je objasnila važnost etičkog istraživanja i Europsko poglavlje za istraživače te zanimljiva mentorska iskustva naših profesora prof. dr. sc. Zdenka Lončarića, prof. dr. sc. Marcela Šperande i prof.

dr. sc. Tihomira Florijančića, detaljno objašnjen postupak stjecanja doktorata znanosti na našem Fakultetu objasnio je prof. dr. sc. Zvonko Antunović, dok je dr. sc. Lucija Galić sudionike upozнала s njezinim iskustvom u pisanju doktorskog rada kao skup objavljenih znanstvenih radova (skup izvornih znanstvenih radova, tzv. skandinavski model).

Projekt „Zajedno raSTEMo“

Darija KRSTIĆ

Dana 12. ožujka 2025. godine potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt „Zajedno raSTEMo“ u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za promociju STEM-a“ koji se financira iz Europskog socijalnog fonda + u financijskom razdoblju 2021. - 2027. Cilj je projekta unaprijediti kapacitete organizacija civilnog društva na razini partnerstva za provedbu programa promocije STEM-a u suradnji s visokim učilištima i odgojno-obrazovnim institucijama te povećati broj aktivnosti u cilju promocije STEM-a među djecom i učenicima. Provedbom projekta osnažit će se organizacije civilnog društva i ostali dionici na razini partnerstva u području inovativnih pristupa u poučavanju, prezentaciji i promociji STEM-a te provesti aktivnosti koje će informirati, animirati, educirati i osnažiti djecu i učenike za područje STEM-a. Nositelj je projekta Mirovna grupa mladih Dunav, Vukovar, a projektno partnerstvo čine Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku gdje će osobit značaj sa svojim doprinosom imati Odjel za kemiju i sastavnice Sveučilišta: Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek i Fakultet primijenjene matematike i informatike, zatim II. Gimnazija Osijek, odgojno-obrazovne ustanove iz Vukovara: OŠ Nikole Andrića, OŠ Blage Zadre i Gimnazija Vukovar te Udruga za osobni rast i razvoj „UZOR“.

poučavanju te mnogih drugih znanja i vještina koje će se temeljiti na njihovu aktivnome angažmanu te predstavljaju važan doprinos u području popularizacije znanosti. Uključivanjem sastavnice Sveučilišta u Osijeku u projekt osigurat će se aktivno sudjelovanje stručnjaka i znanstvenika u području razvoja STEM vještina i sposobnosti djelatnika OCD-a i odgojno-obrazovnih ustanova kroz izobrazbe i mentorstvo za organizaciju i provedbu odgojno-obrazovnih aktivnosti u području STEM-a. Projekt se provodi na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Trajanje je projekta 36

mjeseci, a ukupna je vrijednost projekta 299.491.81 €, od navedenog je iznosa EU sufinanciranje 254.568.04 €, a državni proračun RH sufinancira 44.923.77 €. Prva aktivnost koja je provedena u okviru projekta jest predstavljanje projekta i projektnih aktivnosti na II. MUZZA vikendu znanosti u Osijeku. Manifestacija je održana na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultetu agrobiotehničkih znanosti 14. i 15. 3. 2025. godine. Tijekom dva dana udruge su predstavile radionice i sadržaje koje će se provoditi u okviru projekta te su pozvale sve zainteresirane za uključivanje u projekt.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Koju cijenu plaćamo?

Ana KURTOVIĆ

U prošlom smo se tekstu bavili frustracijom i njezinom ulogom u razvoju i napretku u svim aspektima života. Naglasili smo da frustracija nije ništa loše niti da ju trebamo izbjegavati. Čak štoviše, jako je važno da ju možemo tolerirati. Međutim, usto se uvijek postavlja pitanje: do kada? Kada je cijena koju plaćamo za neke svoje ciljeve previsoka? Kada je dosta, odnosno kada trebamo odustati? Ne uspije se u svemu u životu. Mnoge su stvari izvan naše kontrole, a nekad ono što imamo za ponuditi nije dovoljno ili željeno. I to je u redu. Jednako kao što su ustrajnost i trud važni, tako je važno i znati odustati. Kada je vrijeme za odustati, nije lako prepoznati, a još je teže donijeti odluku da odustanemo od nečega što nam je važno. Bihevioralna ekonomija pruža neke uvide i smjernice kako si olakšati ili bar pomoći da donesemo teške odluke. Analiza troškova i koristi (engl. cost-benefit) jest načelo donošenja odluka koje se umnogome intuitivno koristi, a odnosi se na to da su ljudi motivirani postići maksimalnu moguću dobit uz minimalnu moguću cijenu. Iako takvo odlučivanje ne mora uvijek biti osviješteno, ipak za većinu svojih odluka možemo naći racionalu koja je u skladu s tim načelom. Kada smo suočeni sa situacijama za koje se čini da plaćamo visoku cijenu, neovisno o tome je li riječ o mjerljivim resursima poput uloženog vremena, energije i novca ili je cijena emocionalna, možda je vrijeme da pažljivo promislimo o tome je li nam cilj koji pokušavamo postići toga vrijedan. Takvo nam promišljanje, u većini situacija, pomogne da se prisjetimo zašto sam je nešto uopće važno, koliko nam je nešto vrijedno što može osnažiti samopouzdanje, ustrajnost i daljnje pokušaje u postizanju toga cilja – iako se trenutačno ne čini da imamo osobitu dobit. Obrazovanje je dobar primjer situacije u kojoj plaćamo priličnu cijenu za dobit koja će doći tek kasnije, ali je dovoljno vrijedna da ustrajemo. Isto tako, možemo osvijestiti da nam je dobit koju

trenutačno dobivamo dovoljno vrijedna da opravda cijenu koju plaćamo, ali smo bili previše fokusirani na trenutačne teškoće te smo izgubili širu sliku. Međutim, ako je zaključak da je cijena prevelika i ne čini se da će se u budućnosti išta promijeniti, onda može biti vrijeme za odustajanje. No čak ni onda ne mora značiti da moramo odustati od nečega vrijednoga u potpunosti. Možda se ciljevi mogu prilagoditi, osobito ako se ispostavi da su originalni ciljevi bili previše visoki ili nerealni. Možda uopće nisu ciljevi ti od kojih trebamo odustati. Primjerice, ako nam je cilj izvrsnost u nečemu što radimo i iznimne napore ulažemo u to da uvijek damo svoj maksimum u postignemo izvrsne rezultate, cijena koju plaćamo za to može uistinu biti jako velika u smislu pritiska, umora, stresa, a možda čak i izgaranja. Izvrsnost je uistinu vrijedan cilj, ali mora li kriterij izvrsnosti podrazumijevati "u uvijek" i "maksimum"? Možda je kriterij taj od kojeg trebamo odustati ili ga prilagoditi. Možda trebamo češće osvijestiti činjenicu da smo samo ljudi i da imamo ograničenja te vježbati prihvaćanje tih ograničenja. To ne znači odustajanje od nečega što nam je vrijedno, nego je spoznaja da je cijena koju plaćamo za našu ideju izvrsnosti previsoka. To znači da cijenu svoju dobrobit i da nastojimo unijeti više ravnoteže u život. Konačno, ako je cijena koju plaćamo značajno veća od dobiti, ako ne možemo to promijeniti nekim prilagodbama te ne vidimo da će se u budućnosti nešto promijeniti, onda je svakako za nas dobro da razmislimo o odustajanju. Takve odluke mogu biti iznimno teške i rijetko se do njih dolazi brzo i lako. Osobito su teške kada je riječ o odnosima s bliskim ljudima u kojima plaćamo jako visoku emocionalnu cijenu i većinu se vremena osjećamo loše. Tada je potrebno mnogo truda uložiti u podsjećanje sebe da je naša dobrobit važna i da smo, u konačnici, mi odgovorni za sebe. Ponekad je nužno donijeti teške odluke i podnijeti bol koja dolazi uz njih kako bismo sačuvali svoj mir i dobrobit. Ponekad je odustajanje istinski čin brige o sebi.

Dan inženjera građevinarstva u Osijeku: Studenti upoznali stručnjake i stekli vrijedna iskustva

Ivana MILIČEVIĆ

Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek 4. ožujka 2025. bio je domaćin Dana inženjera građevinarstva, važnog događaja koji je okupio studente, mlade inženjere i renomirane stručnjake iz područja građevinarstva. Organizatori, Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG) i Fakultet, osigurali su sudionicima priliku za učenje, umrežavanje i razmjenu iskustava kroz bogat i raznovrstan program. Program je započeo pozdravnim govorima dekana Hrvoja Krstića i predsjednice HKIG-a Nine Dražin Lovrec koji su istaknuli važnost takvih događanja za razvoj budućih stručnjaka i jačanje veza između akademske zajednice i građevinske industrije. Jedan od ključnih trenutaka bilo je održavanje panel-rasprave s dobitnicima prestižne nagrade Kolos koja je

privukla velik interes među studentima i mladim inženjerima. Istaknuti stručnjaci, među kojima su bili Damir Vujčić, Ernest Ević, Darko Ojvan, Hrvoje Sučić i Damir Markulak, podijelili su svoja iskustva kroz predstavljanje značajnih projekata poput Opus Arene i mosta Drava na koridoru Vc. Kroz konkretne

primjere istaknuli su izazove i inovacije u modernom građevinarstvu te pružili dragocjene savjete budućim stručnjacima. Poseban segment programa bio je speed interview s mladim inženjerima Brunom Bulićem, Markom Ganjtom, Ivanom Čurićem, Filipom Prpićem i Tinom Vujčićem. Taj

inovativan format pružio je studentima priliku za izravne razgovore s mladim stručnjacima omogućujući im uvid u stvarne profesionalne izazove, očekivanja poslodavaca te mogućnosti daljnjeg razvoja i napredovanja u struci. Uz stručni dio programa, sudionici su imali priliku sudjelovati u neformalnim druženjima i umrežavanju što je dodatno doprinijelo korisnosti i uspješnosti događaja. Studenti su izrazili zadovoljstvo stečenim znanjem i prilikom za uspostavu profesionalnih kontakata, dok su predstavnici struke istaknuli važnost takvih inicijativa za privlačenje novih talenata u sektor građevinarstva. Dan inženjera građevinarstva pokazao se kao izvrsna platforma za povezivanje akademske zajednice i građevinske industrije te je potvrdio svoju ulogu kao događaj koji doprinosi profesionalnom razvoju studenata i mladih inženjera.

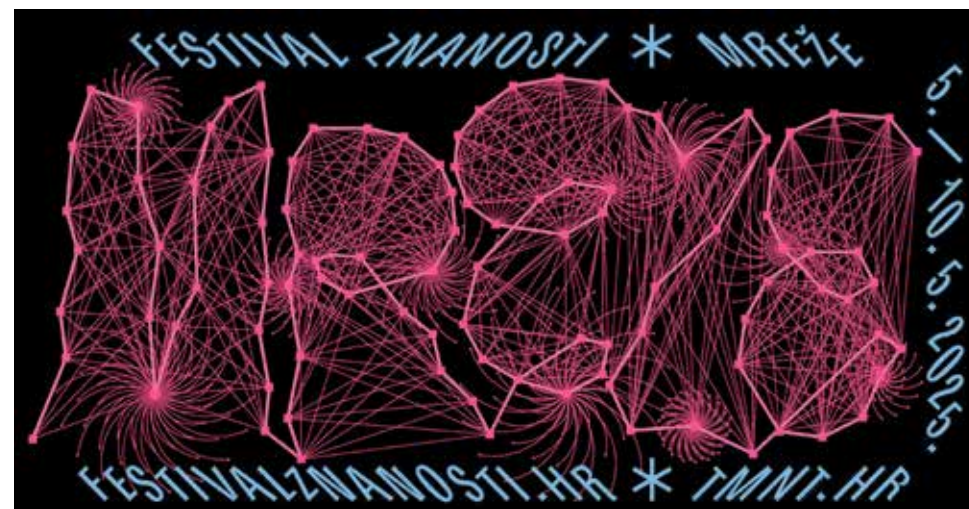
I OVE GODINE TRADICIONALNA MANIFESTACIJA NA OSJEČKOM SVEUČILIŠTU

Posjetite ovogodišnji Festival znanosti

Sve se zapravo svodi na ovo: sav je život međusobno povezan. Svi smo uhvaćeni u neizbježnu mrežu uzajamnosti, vezani u jedno ruho sudbine. Što god utječe izravno na jednoga, utječe neizravno na sve. Martin Luther King Jr

Osijek je jedan od brojnih gradova u Republici Hrvatskoj u kojem se održava Festival znanosti, manifestacija koju sudionici i publika uspoređuju s pozornicom na kojoj znanstvenici i studenti predstavljaju aktualne teme prezentirajući tako znanost i znanstvena postignuća na popularan način. Ove se godine Festival znanosti održava od 5. do 10. svibnja, a glavna su tema **MREŽE**.

Djelatnici i studenti Sveučilišta u Osijeku u suradnji s 23 osnovne škole, 13 srednjih škola i 10 dječjih vrtića pripremaju 400 aktivnosti koje će se održavati online i uživo. Na Festivalu znanosti koji organizira Sveučilište u Osijeku sudjelovat će 870 sudionika. Osim Osijeka, predavanja i radionice bit će održane u Đakovu, Našicama, Orahovi-

ci, Požegi, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Bakru te prvi put u inozemstvu (Dječji vrtić u Vilshofenu, Bavarska). Podsjetimo, Festival se znanosti u Republici Hrvatskoj neprekidno organizira od 2003. Tema se određuje na nacionalnoj razini, u pravilu je univerzalna i kao takva uklapa se u sva područja znanosti. Tijekom manifestacije, kojoj je

cilj približiti znanost javnosti, znanstvenici i studenti popularnim predavanjima, radionicama, raspravama, izložbama i drugim događanjima daju doprinos popularizaciji znanosti i motiviranju mladih ljudi na istraživanje i stjecanje novih znanja. **Veselim se ovogodišnjem Festivalu znanosti i vašem dolasku!**

20 GODINA ODJELA ZA BIOLOGIJU

Jasenka ANTUNOVIĆ DUNIĆ

U povodu obilježavanja 20. godišnjice osnutka Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, s ponosom najavljujemo niz aktivnosti koje će se održati tijekom travnja i svibnja 2025. godine. Program je osmišljen kako bi pružio interaktivno i edukacijsko iskustvo svim sudionicima, bez obzira na dob. Kroz raznovrsne radionice, predavanja, izložbe, pa-

nel i stručni skup, cilj nam je približiti znanost djeci i širem građanstvu te im kroz aktivno sudjelovanje omogućiti produbljivanje postojećih znanja. Kroz sve aktivnosti nastojat ćemo istaknuti postignuća Odjela u posljednja dva desetljeća, a interakcija sa sudionicima zasigurno će nam osigurati dodatnu inspiraciju za budućnost. **Pozivamo vas da nam se pridružite u ovoj proslavi i postanete dio naše zajedničke povijesti.**

PROGRAM:
10. travnja 2025. SVEČANA SJEDNICA VIJEĆA ODJELA ZA BIOLOGIJU (12:00; GFOS)
26. travnja 2025. BIOLOG-I-JA - radionice za osnovne škole (5. - 8. razred) (09:00 - 13:00; Odjel za biologiju)
8. svibnja 2025. STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE
14. svibnja 2025. PANEL-RASPRAVA "Od studija do struke: Biolozi u različitim sektorima"
17. svibnja 2025. BIOLOG-I-JA

- radionice za osnovne (1. - 4. razred) i srednje škole (09:00 - 13:00; Odjel za biologiju)
17. svibnja 2025. DAN OTVORENIH VRATA (9:00 - 14:00; Odjel za biologiju)
28. svibnja 2025. BIOLOŠKI PARTY
Informacije o pojedinim događanjima pronađite na službenoj mrežnoj stranici www.biologija.unios.hr i društvenim mrežama. **Dobro nam došli na Odjel za biologiju!**

